

מתוך היקדמת המחבר: ועיניכם תראינה בנים בני כשתילי זרעים סביב לשלחם,
תכלים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם

גליון
זרע שמשון המבואר

פרשת אמור
אותיות א • ב

דרוש מתוך הספר המסוגל 'זרע שמשון' שחברו הגאון המקובל
האלוקי חסידא קדישא רבנו **שמשון חיים ב"ר**
נחמן מיכאל נחמני זלה"ה
מה"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'
שחי לפני כ-300 שנה בתקופת האור החיים' ומקום קברו לא נודע
והבטיח שהלומד בחידושויו וספריו יזכה לישועות בבני חיי ומזוני
נלב"ע ו' אלול תקל"ט

דרוש מנוקד ומבואר בתוספת ציונים והארות
זו"ל על ידי מוסדות זרע שמשון
שע"י האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון

**יו"ל ע"י האיגוד העולמי
להפצת תורת
"זרע שמשון"**

לקבלת הגיוון נא לשלוח למייל:
zera277@gmail.com

ארה"ב
הרב מנחם בנימין פאשקעס
ZERA SHIMSHON
C/O B PASKESZ 1645 48 ST
BROOKLYN NY 11204
347-496-5657
mbpaskesz@gmail.com

ארה"ק
הרב ישראל זילברברג
05271-66450

ניתן לשלוח תרומות והנצחות
לזכות ולע"ג ולקחת חלק בהוצאות
והפצת הגליונות והספרים.

ניתן להפקיד בבנק מדינת ישראל (17) סניף 635
מספר השבון 71713028 ע"ש זרע שמשון,
כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי

וזכות הצדיק ודביו תורתו הקדושים ינו מכל
צדה וצוקה, וישפיע על הלומדים ועל המסייעים
בני חיי ומוזני ועל טוב סלה
כהבטחתי
בהקדמת ספריו.

לשוחפת של ברכה בכל ית

**מוקד
זרע שמשון**

ארץ ישראל
02-80-80-500

ארה"ב
347-496-5657

הוצאת והפצת קונטרס
'זרע שמשון העבואר'
נתרם
לזכות והצלחת

**דניאל אורי
בן רגינה מלכה**

שיראה הצלחה וברכה
בלי גבול ובלי עדה בעסקי
בכל העולם
וייתקיים בו הפסוק
"ופרצת יעה וקדצה"
צפונה ונגבה"

הוצאת והפצת קונטרס
'זרע שמשון העבואר'
נתרם
לזכות והצלחת

**אהרן
בן גיטל בילא**
ובל משפחתו
ובל הנלוים אליו

לשפע ברכה
והצלחה גדולה
וסייעתא דשמיא
בכל עכל כל

פְּרִשְׁת אָמֹר

א

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֶכֶךְ רֵאשׁוֹן שְׁעוֹמֵד עַל
בְּנֵיךְ יִדְקֵר בְּחֶרֶב. אָמֹר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְלִי אַתָּה אוֹמֵר, אָמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים
שֶׁהָרַג, שְׁמַקְטִירֵנִים אוֹתוֹ, עַבְלִי.
וְהוּא תְמוּנָה, דְּלִמָּה דְּנֹקָא הַקְּשָׁה
מִשָּׁה, מִפְּנֵי שְׁשִׂאוֹל הִיָּה מְלֶכֶךְ

מְדַרְשׁ יִלְקוּט (שְׁמַעוֹנִי) רִישׁ פְּרִשָּׁה זו
(רמזו תרכו), אָמֹר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
דְּסַכְנִין בְּשֵׁם רַבִּי לִוי, מְלַמֵּד שֶׁהָרָאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה דוֹר דוֹר
וְשׁוֹפְטִיו, דוֹר דוֹר וְדוֹרְשָׁיו, וְהָרָאָהוּ
שְׂאוֹל וּבְנָיו נוֹפְלִים בְּחֶרֶב. אָמֹר לוֹ,

מֵאִמְרֵם ז'ל
הַרְאָה
הַקְּב"ה
לְמוֹשֶׁה דוֹר
דוֹר וְכו',
וְהָרָאָהוּ
שְׂאוֹל וְכו'
אָמֹר אֶל
הַכֹּהֲנִים
שֶׁהָרַג וְכו'.

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבָאָד

א

שְׂאוֹל נִהַג בְּמִדַּת עֲשׂו בַּהֲרִיגַת הַכֹּהֲנִים, וְנַעֲנֵשׁ גַּם הוּא בְּמִדַּה זו

מִשֶּׁה רַבִּינוּ אֶת הַקְּב"ה, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,
וְכוּ כַךְ רֵאוּי, שֶׁהַמְּלֶכֶךְ הֵרֵאשׁוֹן שְׁעוֹמֵד
לְמַלּוּךְ עַל בְּנֵיךְ, יִדְקֵר בְּחֶרֶב. אָמֹר לוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה, וְלִי אַתָּה אוֹמֵר
- וְכוּ מִמְּנֵי אַתָּה שׂוֹאֵל לְמַה שְׂאוֹל הַמֶּלֶךְ
יִדְקֵר בְּחֶרֶב, אָמֹר - שְׂאוֹל זֹאת אֵל הַכֹּהֲנִים
שֶׁל הָעִיר נוֹב שֶׁהָרַג שְׂאוֹל, שֶׁהֵם
מְקַטְרִיגִים אוֹתוֹ - עֲלִיו, וְקִטְרוּגִים גוֹרֵם
שִׁיהָרַג שְׂאוֹל, וְדַבֵּר זֶה מְרוֹמוּ בַּפְּסוּק
וְיֵאמֵר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי
אַהֲרֹן, כְּלוֹמֵר, שֶׁהַקְּב"ה אָמֵר לְמוֹשֶׁה,
שִׂיאֵמֵר וּישָׂאֵל אֶת הַכֹּהֲנִים לְמַה נִּדְקֵר
שְׂאוֹל, עַבְלִי.

וּמְדַרְשׁ זֶה הוּא תְמוּנָה, דְּלִמָּה דְּנֹקָא
הַקְּשָׁה מִשָּׁה, מִפְּנֵי שְׁשִׂאוֹל הִיָּה הַמְּלֶכֶךְ

דְּקוֹדִים בַּלְשׁוֹן תְּמִיהַת מוֹשֶׁה
עַל דְּקִירַת שְׂאוֹל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל

אִיתָא בְּמְדַרְשׁ יִלְקוּט שְׁמַעוֹנִי רִישׁ
פְּרִשָּׁה זוֹ (רמזו תרכו), עַל הַפְּסוּק (וּיקְרָא כֹּהֵן
א) וְיֵאמֵר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים
בְּנֵי אַהֲרֹן, אָמֹר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסַכְנִין בְּשֵׁם
רַבִּי לִוי, מְלַמֵּד, שֶׁהָרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְמוֹשֶׁה, אֶת דוֹר דוֹר וְשׁוֹפְטָיו - כֹּל
הַדּוֹרוֹת שִׁיְהִיו בְּעוֹלָם, וְכוּ יִהְיֶה הַשׁוֹפֵט
שֶׁל אוֹתוֹ דוֹר, דוֹר דוֹר וְדוֹרְשָׁיו - וְכוּ כֵן
הָרָאָה לוֹ, מִי יִהְיֶה הַנְּשִׂאִים הַדּוֹרְשִׁים אֶת
טוֹבַתָּם שֶׁל כֹּל דוֹר וְדוֹר, וְהָרָאָהוּ אֶת
שְׂאוֹל הַמֶּלֶךְ הֵרֵאשׁוֹן שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
וּבְנָיו, אֵיךְ שְׁנוֹפְטִים בְּחֶרֶב בְּמַלְחָמָה
שֶׁנִּלְחַמוּ נֶגֶד פְּלִשְׁתִּים. אָמֹר לוֹ - שְׂאוֹל

צִיּוֹנִים וּמְקוֹדוֹת

וּבִילְקוּט שְׁמַעוֹנִי (שְׂמוּאֵל רמז קמא). [בְּמֵאוֹר עֵינַיִם
(לְבַעַל פִּירוּשׁ הַרִי"ף עַל הָעֵינַי יַעֲקֹב, בְּרֻכּוֹת יב, ב)
דְּקֵדֶךְ, בְּעֵיקֵר דְּבָרֵי הַמְּדוּשׁ, שֶׁהֵי מְבֹאֵר בְּבֻרְכּוֹת
(שם), שְׁעוֹד בְּחַיֵּי שְׂאוֹל מַחְלוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם עַל עוֹן
זֶה. וְעֵינַי שֶׁם תִּירְצוּ. וּבְסִידוּרוֹ שֶׁל שַׁבַּת (ח"א שוֹרֵשׁ
ו ענף ב) כְּתָב, שֶׁנִּמְחַל לוֹ בְּחַיָּיו רַק עַל חֶלֶק הַחֲטָא
שֶׁבִּין אָדָם לְמַקּוֹם, אֲבָל חֶלֶק שֶׁבִּין אָדָם לְחַבְרֵיו
נִמְחַל לוֹ רַק בְּהִרְגָתוֹ].

א. עַל פִּי בֵן יְהוּדַע (ע"ז ה, א ד"ה דוֹר).
ב. כְּמִסּוּפֵר בְּסִפְר שְׂמוּאֵל א' (לא, ב-ה).
ג. שְׂאוֹל צִוִּיה לְהַרוּג אֶת נוֹב עִיר הַכֹּהֲנִים, לְפִי
שֶׁחָשַׁב שֶׁמְרָדוּ בוֹ, כְּשֶׁהֵאֵכִילוּ אֶת דוֹר, כְּמִסּוּפֵר
בְּשְׂמוּאֵל א' (פֶּרֶק כֹּא-כב). ד. שְׂאוֹל הַמֶּלֶךְ נִהָרַג,
מִחַמַּת הָעוֹן שֶׁהָרַג אֶת נוֹב עִיר הַכֹּהֲנִים, כְּמוֹ שֶׁפִּירֵשׁ
רַש"י (שְׂמוּאֵל ב' א, ט) בְּשֵׁם מְדַרְשׁ אֲגֵדָה (מְדַרְשׁ
תַּנְחוּמָא פֶּרֶשׁת מְצוּעַ ד, וְכֵן הוּא בְּסִנְהֶדְרִין (צֵה, ב)

סתרים איכה ד, יח), וְאִיתָא נְמִי בַעֲשָׂרָה
מֵאֲמֹרֹת (עין מאמר חקור דין ח"ג פ"ד),
שְׂמָה שְׂזֻכָּה שְׂאוּל, שְׂבָא מְבַנְיָמִין,
לְהִיּוֹת מְלָךְ עַל יִשְׂרָאֵל, יוֹתֵר מִשְׂאֵר
הַשְּׂבָטִים, מְשׁוּם שְׂפָל הַשְּׂבָטִים
הַשְּׂתַחֲוֹ לִפְנֵי עֵשׂוֹ עִם יַעֲקֹב, וְנִתְּנוּ כַּח
לְסַטְרָא אַחְרָא, מַה שְׂאִין בְּנֵי מִין,

רֵאשׁוֹן וְנִדְקָר בְּחֶרֶב, הָא אִם הָיָה מְלָךְ
שְׂנִי אוֹ שְׂלִישִׁי, אוֹ מֵת בְּדָבָר אַחֵר,
לֹא הָיָה קָשִׁי לֵיהּ. וְעוֹד, מַהוּ
שְׂמַקְטָרְגִים אוֹתוֹ, וְכִי אֶפְלוּ לֹא הָיוּ
מְקַטְרָגִים אוֹתוֹ, לֹא הָיָה לוֹ עֲנֵשׁ
הַחֲמָא שְׂהָרְגָם.
וַיֵּשׁ לֹמֵר שְׂפִתְבוּ הַמְּפָרְשִׁים (קִינַת

זרע שמשון המבאר

שאל זכה למלך ראשון
מפני שבנימין לא השתחוה לעשו

וַיֵּשׁ לֹמֵר, בַּהֲקֵדָם מַה שְּׂפִתְבוּ
הַמְּפָרְשִׁים (קִינַת סְתָרִים אִיכָה ד, יח)¹, וְאִיתָא נְמִי
בַעֲשָׂרָה מֵאֲמֹרֹת (מאמר חקור דין ח"ג פ"ד)²,
שְׂמָה שְׂזֻכָּה שְׂאוּל, שְׂבָא מְשַׁבֵּט בְּנֵי מִין,
לְהִיּוֹת מְלָךְ רֵאשׁוֹן עַל יִשְׂרָאֵל, יוֹתֵר מִשְׂאֵר
הַשְּׂבָטִים שְׂלֵא זְכוּ בְּכַךְ, אִף שֶׁהִיָּתָה הַמְּלָכוֹת
רֵאוּיָה לְצֵאת מִיְהוּדָה³, הוּא מְשׁוּם שְׂפָל
הַשְּׂבָטִים הַשְּׂתַחֲוֹ לִפְנֵי עֵשׂוֹ עִם יַעֲקֹב
אֲבֵיהֶם, כְּכַתוּב בַּפְּרָשָׁת וַיִּשְׁלַח, וּבְכַרְיַעְתֶּם
בְּבָרֶךְ לִפְנֵי בָרֶךְ עֵשׂוֹ, נִתְּנוּ בְּכַךְ בְּחַ לְסַטְרָא
אַחְרָא - שֶׁהִיָּתָה חֲקוּקָה בְּבָרֶךְ עֵשׂוֹ. מַה
שְׂאִין בְּנֵי בְּנֵי מִין שְׂלֵא הַשְּׂתַחֲוֹה לְעֵשׂוֹ, מִפְּנֵי

הַרֵאשׁוֹן וְנִדְקָר בְּחֶרֶב, הָא - שֶׁמִּשְׁמַע מַכְךְ,
שְׂאִם הָיָה הַמְּלָךְ הַשְּׂנִי אוֹ הַמְּלָךְ הַשְּׂלִישִׁי
נִדְקָר בְּחֶרֶב, אוֹ - וְכֵן אִם הִיָּה שְׂאוּל מֵת
בְּדָבָר אַחֵר, וְלֹא בְּחֶרֶב, לֹא הָיָה קָשִׁי לֵיהּ -
לֹא הִיָּה קֶשֶׁה לְמַשֵּׁה כְּלוּם. וְלִכְאוּרָה מַה עֲנִין
דְּבָרִים אֵלוֹ שֶׁרַק מַחְמַתָּם הִיָּה מִשֵּׁה תְּמָה,
וְהִיָּה רֵאוּיָה שִׁיקְשָׁה סִתָּם, לְמַה יְמוֹת מִי שֶׁהוּא
מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל⁴. וְעוֹד יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת, מַהוּ מַה
שֶׁנִּרְאָה מִהַמְּדַרְשׁ, שֶׁשְׂאוּל נִדְקָר בְּחֶרֶב,
בְּשִׁבִיל שְׂהִכְהֵנִים שֶׁל נוֹב מְקַטְרָגִים אוֹתוֹ,
וְכִי אֶפְלוּ אִם לֹא הָיוּ הִכְהֵנִים מְקַטְרָגִים
אוֹתוֹ, לֹא הָיָה מְגִיעַ לוֹ עֲנֵשׁ מַחְמַת הַחֲמָא
שְׂהָרְגָם, הֵלֵא בּוֹדָאֵי רֵאוּיָה הוּא לִיעֲנֵשׁ עַל כֵּךְ
שֶׁהָרְגָם, וְאִף אִם הֵם עֲצַמָּם לֹא יִקְטָרוּ עֲלֵיוֹ.

ציונים ומקורות

גם כן שרמו לו, יהלוא אם קטן אתה בעיניך ראש
שבטי ישראל אתה, כי בבחינה זו שלא השתחוה
בנימין הצדיק לעשו נמצאת אתה הבא מכוחו ראש
שבטי ישראל, ולכן אין מי שיתקן זה אלא אתה וכו'.
וראה עוד של"ה (פרשת וישב תורה אור אות כג).
ח. לשון העשרה מאמרות, לפי שחטא בחק עצמותו
כשאוּל בחק המלכות (כי מצד מלכותו היה ראוי
לשאוּל לאבד ולמחות את זכר עמלק), או [שחטא
שאוּל] בחק השבט לבעלי אגדה [כפי דעת בעלי
האגדה], שלא נמסרה מחיית עמלק אלא ביד בנימין
שלא השתחוה לעשו כיתר אחיו, שעדיין לא נולד
בשעה שהוא עבר פניהם וישתחוּ יַעֲקֹב וְכָל נַשְׂיָו הֵנָּה
וילדיהן, ואף על פי שכולם לא השתחוּו אלא לשכינה
וכו', מכל מקום יש בו משום מראית העין וכו',
והקב"ה מוקדק עם הצדיקים כחוט השערה.
ט. ככתוב (בראשית מט, י) 'לא יסור שְׂבֵט מִיְהוּדָה'.
על פי אגדת אליהו (לבעל השבט מוסרי, כלאים פ"ט
ה"ד). י. על פי השל"ה (פרשת וישב תורה אור

ה. וכן הקשו רבים מן המפרשים. ראה בכסף נבחר
(בפרשתנו ד"ה ויאמר), בזרע ברך (בפרשתנו דרוש
ראשון), ובלב אריה (בפרשתנו אות א). ו. ראה
יקרא דשכבי (דרוש מח) שדקדק כן. ז. זה לשון
הקִינַת סְתָרִים, וידוע כי סוד השחוויה היא המשכת
השפע מלמעלה למטה, ואחר שאחד עשרה כוכבים
השתחוּו לעשו סטרא אחרא דעבודה זרה, החזיקו
בידו של עשו, והמשיכו אותו עליהם לשר ולפטרוֹן,
אתרע מזלייהו תחתיו וכו', ובנימין הצדיק שעדיין
לא נולד, לא בא לעשו מידו שום חוזק ושום השפעה,
ולכן היה לאל ידו של שאול בן בנו להכניעו וכו'.
והנה כשמשח שמואל את שאול ברוח הקודש, ירע
שמואל שהתיקון יעשה על ידי שאול וכו', וזהו שרמו
לו שמואל בצואת הריגת עמלק אותי שלח ה'
למשחך למלך' למשוח אותך דוקא וכו', ועתה שמע
לקול דברי ה', כלומר, תוכיות דברי ה', שהוא 'לך'
והחרמת את עמלק, כי אתה מבנימין ועמלק הוא בנו
של עשו, ולא יכול ליפול כי אם על ידך וכו'. וזהו

שָׂרוּ שֶׁל עֵשׂוֹ, אָמַר לוֹ, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
הֲלֹא פְתִיב בָּהּ (שמות כ, ג) 'לֹא תִרְצַח'
וְכוּ, וְזוֹ הִיא בְּרַכְתִּי וְעַל חֲרָפְךָ תִּחְיֶה'
(בראשית כו, מ), אֲלֵא תַּן אוֹתָהּ לְזֶרְעוֹ שֶׁל
יַעֲקֹב וְכוּ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
תַּן לִי עֵצָה, אֵיךְ אֶפְתֶּה זֶרְעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב.

שָׂלָא הָיָה עֲדִין בְּעוֹלָם, לְכַךְ זָכָה שִׁינָא
שָׂאוֹל מִמֶּנּוּ שֶׁהָיָה רֵאשׁוֹן לְמַלְכֵי
יִשְׂרָאֵל, ע"כ".

וְעוֹד אֵיחָא בְּזַהַר פְּרִשְׁת בְּלָק דָּף
קצ"ב (ע"ב), שְׁבִשְׁעָה שְׂבָא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַן הַתּוֹרָה, בָּא אֵל

זרע שמישון המבאר

התורה, אָמַר לוֹ שָׂרוּ שֶׁל עֵשׂוֹ הַקְּב"ה,
רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֲלֹא פְתִיב בָּהּ - בתורה
(שמות כ, ג) 'לֹא תִרְצַח' וְכוּ, וְהָרִי הַרְצִיחָהּ,
זוֹ הִיא בְּרַכְתִּי שֶׁבְּרַכְנִי אֲבִי יִצְחָק וְעַל חֲרָפְךָ
תִּחְיֶה' (בראשית כו, מ), וְאִי אֶפְשֵׁר לִי בַלְעֲדָהּ,
אֲלֵא תַּן אוֹתָהּ - את התורה לְזֶרְעוֹ שֶׁל
יַעֲקֹב וְכוּ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשָׂרוּ
שֶׁל עֵשׂוֹ, תַּן לִי עֵצָה אֵיךְ אֶפְתֶּה את זֶרְעוֹ
שֶׁל יַעֲקֹב, שִׁיתְרַצּוּ לְקַבֵּל את התורה.

שָׂלָא הָיָה אִזְ עֲדִין בְּעוֹלָם, לְכַךְ זָכָה שִׁינָא
שָׂאוֹל מִמֶּנּוּ שֶׁהָיָה הַמֶּלֶךְ הָרֵאשׁוֹן לְמַלְכֵי
יִשְׂרָאֵל, ע"כ".

חרבו של עשו נמסרה לבני יעקב
להשתמש בה לצורך מצוה

וְעוֹד יֵשׁ לַהֲקִידִים, מַה דְּאֵיחָא בְּזַהַר
פְּרִשְׁת בְּלָק דָּף קצב (ע"ב), שְׁבִשְׁעָה שְׂבָא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַן הַתּוֹרָה, בָּא אֵל שָׂרוּ
שֶׁל עֵשׂוֹ, וּשְׂאָלוּ אִם הוּא חִפְץ לְקַבֵּל את

ציונים ומקורות

התורה, אז כל השלטון שלי תעבור ותיבטל לפי שכל
ממשלתי קיימת על הרציחה, רבון העולם, קח לך את
תורתך, ולא יהיה לי חלק ונחלה בה, אבל אם טוב
לפניך, הרי יש לך את העם של בני יעקב, שלהם ראוי
לקבל את התורה. אמר הקב"ה לשרו של עשו, הואיל
ואתה אומר שהתורה ראויה לבני יעקב בלבד, תן לי
עצה איך אעשה שבני יעקב יתרצו לקבלה. אמר לו,
רבון העולם, צריכים לשחד אותם, קח הארה
מהאורות של צבא השמים, כלומר, קח את חלקי
הקדושה שיש לכל של משרי העולם, ותן עליהם,
ובוה יקבלו ישראל את התורה, והרי החלק שיש לי
בקדושה, אני נותן להם בראשונה. וכן עשה שרו של
עשו, והפשיט מעצמו את אור הקדושה שהיה חופה
עליו ומכסה עליו, ונתן אותה להקב"ה, כדי שיתן
אותו לישראל, זהו שכתוב 'זורח משעיר למו', הקב"ה
לקח מהאור שהסמא"ל הפשיט מעצמו, חרב והריגה,
כדי להרוג את החייבים מיתה במיתה בית דין, וכן
להרוג את שונאי ישראל במלחמות מצוה ובמלחמת
הרשות, זהו שכתוב 'ואשר חרב גאותך', אף על פי
שהחרב אינה שלך אלא של עשון. יב. בוהר
לפנינו לא כתוב כן, אמנם במכילתא דרבי ישמעאל
(יתרו מסכתא דבחדש פרשה ה) איתא, נגלה על בני עשו
הרשע ואמר להם, מקבלים אתם עליכם את התורה,
אמרו לו, מה כתיב בה, אמר להם, 'לא תרצח'. אמרו
לו, זו היא ירושה שהורישנו אבינו, שנאמר 'ועל
חרבך תחיה'. יג. לשון הפסוק, 'ועל חרבך
תחיה' וְאֵת אֲחִיךָ תַעֲבֹד וְהָיָה פֶּאֶשֶׁר תְּרִיד וּפְרָקֶת עַלֹ

אות כג). יא. לשון זוהר, קרא לסמא"ל, ואתה
קמיה, ואמר ליה תבעי אורייתא דילי, אמר מה כתיב
בה, אמר ליה 'לא תרצח' וכו', אמר, חס ושלום,
אורייתא דא דילך היא, ודילך היא, לא בעינא
אורייתא דא וכו', אתיב ואתחנן קמיה, אמר, מאריה
דעלמא, אי את יהבה לי, כל שלטנו דילי אתעבר, דהא
שלטנו דילי על קטולא איהו וכו', מאריה דעלמא,
טול אורייתך, ולא יהא חולקא ואחסנא לי בה, אבל
אי ניחא קמך, הא עמא בנוי דיעקב לון אתחזיו וכו'.
אמר ליה, הואיל וכך, הב לי עיטא איך אעביד
דיקבלון לה בנוי דיעקב דאת אמר, אמר ליה, מאריה
דעלמא, אצטרין לשחדא לון, טול נהורא מנהירו
דחילי שמיא והב עליהו, ובדא יקבלון לה, והא דילי
יהא בקדמיתא, אפשיט מניה נהירו דחפאי עליה ויהב
ליה למיהב לון לישראל, הדא הוא דכתיב (דברים לג,
ב) 'זורח משעיר למו', משעיר ממש, דא סמא"ל
דכתיב (ויקרא טז, כב) 'ונשא השעיר עליו', 'למו'
לישראל וכו', אלא נטל בהווא נהירו דאפשיט מניה
סמא"ל, חרב וקטולא, לקטולא בדינא, ולקטולא כדקא
יאות, הדא הוא דכתיב (דברים לג, כט) 'ואשר חרב
גאותך', אף על גב דלא הוה דילך. נקרא לסמא"ל שרו
של עשו ובא לפניו, ואמר לו האם תרצה לקבל את
תורתך, אמר שרו של עשו, מה כתוב בה, אמר לו
הקב"ה 'לא תרצח', אמר שרו של עשו, חס ושלום,
שאקבל את התורה, התורה הזאת היא שלך, ושליך
תהיה, איני רוצה לקבל את התורה הזאת. חזר סמא"ל
והתחנן לפני הקב"ה, אמר, אם אתה נותן לי את

ועל זה קשה ליה למשה, איך יתכן שמי שהיה מלך ראשון, מפני שלא השתחוה לעשו, יהא נדקר בחרב, שהיא המתנה שנתן עשו לישראל. והקדוש ברוך הוא השיב לו, אמר אל הפהנים שהרג, שמקטרגים אותו. כלומר, הנה הוא פהריגתם תפס מדת עשו, שהורג בחרב שלא פדיו, ונתן פה לסטרא אחרא, ואבד חלק זכותו במה שבנימין לא נתן לה פה.

זרע שמישון המבאר

למשה, איך יתכן, שמי שהנה המלך הראשון על ישראל, וזוכה לכך מפני שבנימין אבי אביו לא השתחוה לעשו, הוא עצמו יהא נדקר בחרב על ידי הפלשתים, והיה ראוי שלא יוכלו להורגו בחרב מאחר שכנגדו כח עשו מוכנע, ועוד, שהיא המתנה שנתן עשו לישראל, וממילא ראוי שיהיה כח החרב מסור לישראל, שלא יפלו בו.¹⁰

והקדוש ברוך הוא השיב לו למשה, אמר אל הפהנים של העיר נוב שהרג, שמקטרגים אותו. כלומר, הנה הוא - שאול המלך, פהריגתם של נוב עיר הכהנים, שהרגם שלא כדיו, תפס מדת עשו, שהורג בחרב שלא פדיו, ונתן בכח לסטרא אחרא כפי ששאר השבטים נתנו לה כח כשכרעו לפני עשו, ואבד חלק זכותו במה שבנימין לא נתן לה פה, כשלא השתחוה לעשו.

ציונים ומקורות

לזקינו, ומוכן להתגבר עליו ולא להיות מוכנע לפניו, ולכך לא יתכן שימות בחרב וזהו דבר שנתן עשו לישראל, כלומר, שהכניעו ישראל את עשו בכך שנתן להם ממתנתו ונטלו מכוחו, ואם כן, מלך זה שכל כוחו בא מחמת הנצחון שלא להיכנע בפני עשו, בודאי אין ראוי שימות בחרב, שהלא הוא ראוי להתגבר על כח חרבו של עשו. ובוזה מדוקדק מה שתפס משה בלשונו לתמוה מחמת שהוא מלך ראשון והאיך ירג ב'חרב'.

אמר לו, תן להם חלק אחד משלי למתנה, שיאחזו במדת החרב, שיהיה להם רשות לדון דיני נפשות וכו', דאי לא הכי, לא היו יכולים להשתמש בחרב כלל ועקר, עכ"ל. נמצינו למדים, ששאול זכה למלוכה ולהיות מלך ראשון, מפני שבנימין לא השתחוה לעשו, וישראל משתמשים בחרב על פי הדת והדיו, מפני המתנה שנתן להם עשו.

אמר לו, תן להם לבני יעקב חלק אחד משלי למתנה, שיאחזו גם כן קצת במדת החרב, שהוא החלק שלי, שיהיה להם רשות לדון דיני נפשות - להרוג מי שנתחייב מיתה בבית דין וכו', ולהרוג את האויבים במלחמה. דאי לא הכי - שישאל יקבלו רשות להשתמש במדת החרב של עשו, לא היו יכולים להשתמש בחרב כלל ועקר, ואפילו לצורך מצוה, עכ"ל.⁵

נמצינו למדים, ששאול זכה למלוכה, ולהיות המלך הראשון על ישראל, מפני שבנימין אבי אביו לא השתחוה לעשו. וישראל משתמשים בחרב להרוג בו, מי שנתחייב מיתה על פי הדת והדיו, מפני המתנה שנתן להם עשו.

החטא של הריגת הכהנים

התגבר על הזכות שבנימין לא השתחוה

ועל זה - מחמת זה, היה קשה ליה

מעל צנאריך. יד. פירוש, כח החרב של עשו, הוא להרוג בין בדין ובין שלא כדיו. והכח להרוג שלא כדיו לא נתן לישראל, רק הכח להרוג על פי הדיו בלבד. טו. שמפני שני ענינים ראוי שלא ישלט בו החרב שהוא כוחו של עשו, א. מפני שכבר ניצח את עשו כשלא השתחוה לו. ב. שעשו נתן ממתנתו לישראל. והיינו, שטען משה שמי שזכה למלוך מחמת שאבי אביו לא השתחוה לעשו, וממילא בודאי גם הוא יש בו מאותו כח שהיה

שֶׁהַכֹּהֲנִים שֶׁהֲרִג מִקְטָרְגִים אוֹתוֹ, אוֹתוֹ
 דְּוָקָא, שֶׁצַד הַחֹבֶה הִיא שְׁלוֹ מִמֶּשׁ, וְצַד
 הַזְּכוּת אֵינוֹ אֶלָּא בְּזֻכוֹת אֲבוֹתָיו, וְאִם
 בֶּן, מִפְּנֵי מִדַּת הַדִּין רְאוּי הוּא לְפַל
 בְּחֶרֶב מִדָּה בְּגֵגֵד מִדָּה.

וְאִם תֹּאמַר, מֵאֵי חַוִּית דְּסִמְכַת אֶהָא,
 סְמוּךְ אֶהָא, דְּאִם מִצַד אֶחָד נָתַן
 לָהּ כֶּחַ, מִצַד אַחֵר בְּנִימִין לֹא נָתַן לָהּ
 כֶּחַ.
 אֶפְלוּ הָכִי הָא עֲדִיפָא, מִפְּנֵי

ב

אָמֵר רַבִּי יְהוֹשֻעַ דְּסַכְנִין בְּשֵׁם רַבִּי לְוִי,
 עַל כָּל דְּבַר וְדְבַר שֶׁהָיָה אוֹמֵר הַקְדוּשׁ

מִדְרָשׁ רַבָּה פְּרִשְׁת חֲקַת (במד"ר יט, ד),
 'וְעַז פָּנָיו יִשְׁנָא' (קהלת ת, א),

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

יש לתרץ, שֶׁאֶפְלוּ הָכִי, הָא - המעשה של
 שאול עֲדִיפָא, כלומר, יותר קובע מהמעשה
 של בנימין, וכמו שכתב המדרש, מִפְּנֵי
 שֶׁהַכֹּהֲנִים שֶׁהֲרִג שאול מִקְטָרְגִים 'אוֹתוֹ',
 ודייק המדרש לומר 'אוֹתוֹ' - שאול בעצמו
 דְּוָקָא, כלומר, שֶׁצַד הַחֹבֶה הִיא שְׁלוֹ מִמֶּשׁ
 - שהוא עצמו גרם לכך, וְצַד הַזְּכוּת אֵינוֹ
 אֶלָּא בְּזֻכוֹת אֲבוֹתָיו, היינו מכך שבנימין אבי
 אביו לא השתחוה, וְאִם בֶּן, מִפְּנֵי מִדַּת הַדִּין,
 רְאוּי הוּא שאול לְפַל בְּחֶרֶב, בעונש מִדָּה
 בְּגֵגֵד מִדָּה^{טז}, על שהרג את נוב עיר הכהנים^{טז}.

וְאִם תֹּאמַר, מֵאֵי חַוִּית דְּסִמְכַת אֶהָא,
 סְמוּךְ אֶהָא - מה ראית לסמוך עצמך על
 הריגת נוב עיר הכהנים, ולחייב את שאול,
 תסמוך על מה שלא השתחוה בנימין לעשו,
 שבזכות זה ניתנה המלוכה לשאול, דְּאִם -
 שאף שֶׁמִצַד אֶחָד יש לטעון ששאול נָתַן לָהּ
 כֶּחַ לסיטרא אחרא בהריגת נוב עיר הכהנים,
 מכל מקום, הרי מִצַד אֶחָד יש להשיב,
 שֶׁבְנִימִין לֹא נָתַן לָהּ כֶּחַ, כיון שלא השתחוה
 לעשו, וזכות זו ראויה שתעמוד לשאול
 להניצל.

ב

טהרת הפרה, הארת אור עליון לדחיית הקליפות

יִשְׁנָא^{יז}, אָמֵר רַבִּי יְהוֹשֻעַ דְּסַכְנִין בְּשֵׁם רַבִּי
 לְוִי, עַל כָּל דְּבַר וְדְבַר שֶׁהָיָה אוֹמֵר הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְמִשְׁה, הִיָּה אוֹמֵר לֹא טְמֵאָתוֹ

דקדוקים בדרש שהקב"ה לא גילה מיד אופן טהרת טמא מת
 איתא במִדְרָשׁ רַבָּה פְּרִשְׁת חֲקַת (במד"ר
 יט, ד), על הפסוק (קהלת ת, א) 'וְעַז פָּנָיו

ציונים ומקורות

לו, איך יפול בחרב שהיא חלקו של עשו שנתן ממנו
 במתנה לישראל. ומטעם זה הוקשה לו בדוקא על
 הנפילה ב'חרב', שחלקו של עשו היא בדוקא החרב,
 ככתוב 'ועל חרבך תחיה'. והשיב לו הקב"ה, 'אמור אל
 הכהנים שהרג, שהם מקטרגים אותו', שכוונת הקב"ה
 היתה להדגיש שמעשה הריגת נוב נעשה על ידו,
 וממילא הקטרוג הזה הוא עליו ממש, מה שאין כן
 הזכות שעומדת לו להנצל מחרב עשו, אינו מחמתו,
 אלא מחמת אבותיו, ולכך הקטרוג גובר על הזכות.
 א. לשון הפסוק, 'מי כְּהִתְחַסֵּם וְיָמִי יוֹדֵעַ פֶּשַׁר דְּבַר
 חֲקַמַת אָדָם תֹּאִיר פָּנָיו וְעַז פָּנָיו יִשְׁנָא'.

זו. ואין הכוונה לומר שרק מחמת קיטרוגם ראוי
 ליהרג, שבדאי אם מחמת החטא הזה ראוי ליהרג, היה
 נהרג אף לולי קטרוגם, אלא הכוונה היה לומר שלכך
 גובר החטא הזה יותר מהזכות שיש לו מחמת אבי אביו,
 משום שהחטא הזה מקטרג אותו, היינו מחמת מעשיו
 ממש, מה שאין כן הזכות אינו מחמת מעשיו אלא מחמת
 מעשה אבותיו, ולכן אין בכח הזכות לדחות את העונש.
 יז. תמצית הדרוש: משה טען רק על מה ששאול שהיה
 המלך הראשון, ידקר בחרב, לפי שזכה להיות המלך
 הראשון, מחמת שבנימין זקנו לא השתחוה לעשו ולא
 נתן לו כח, ועל כן תמה, שאם כן שזכות אבותיו עומדת

מאמרם ז"ל
כל דבר שהיה
אומר הקב"ה
למשה היה
אומר לו
טומאתו וכו'
זכיון שהגיע
לפרשת 'אמר'
וכי' אם
נטמא זה במה
טהרתו וכו'.

ברוך הוא למשה, הִיָּה אֹמֵר לוֹ טִמְאַתוֹ וְטָהַרְתּוֹ, בֵּינוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְפָרֶשֶׁת 'אֹמֵר אֶל הַכֹּהֲנִים' (ויקרא כא, א), אֹמֵר לוֹ מֹשֶׁה, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִם נִטְמָא זֶה, בְּמַה תִּהְיֶה טָהַרְתּוֹ, וְלֹא הֵשִׁיבוּ. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִתְבַּרְכְּמוּ פָּנָיו שֶׁל מֹשֶׁה. בֵּינוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְפָרֶשֶׁת פְּרָה אֲדָמָה (במדבר פרק יט), אֹמֵר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁאִמְרָתִי לְךָ 'אֹמֵר אֶל

הַכֹּהֲנִים', וְאִמְרָתְךָ לִי, אִם נִטְמָא בְּמַה תִּהְיֶה טָהַרְתּוֹ, וְלֹא הֵשִׁיבְתִּידָּךְ, זֹאת טָהַרְתּוֹ, עַבְדְּךָ. וְהוּא תְּמוּנָה וְנִפְלָא וְנִפְלָא וְנִפְלָא. וְנִרְאָה בְּאוּרוֹ, שְׁנוּדְעָה, שְׁנֵישׁ שְׁתֵּי דְרָכִים לְדַחוֹת הַחִיצוֹנִים. הָאֶחָד, לְכַוֵּן בְּאִיזָה יְחוּד, לְהֵאִיר הָאֶרֶץ גְּדוּלָּה מְאוֹרוֹת הַעֲלִיּוֹנִים, וּבְזָה גְדָחִים הַקְּלִפּוֹת בְּמִצּוֹלוֹת יָם. כִּי הֵם סְתוּמֵי עֵינַי,

זרע שמשון המבאר

שֶׁאִמְרָתִי לְךָ 'אֹמֵר אֶל הַכֹּהֲנִים', וְאִמְרָתְךָ לִי, אִם נִטְמָא זֶה בְּמַה תִּהְיֶה טָהַרְתּוֹ, וְלֹא הֵשִׁיבְתִּידָּךְ, אִלּוּם עֲכָשׂוּ אֲנִי מִשִּׁיבְךָ, זֹאת טָהַרְתּוֹ וְלָקַחְתּוּ לְטָמָא מִעֵפֶר שְׂרַפַת הַחֲטָאֵת' וּגְרָמָה, עַבְדְּךָ. וּמְדַרְשׁ זֶה, הוּא תְּמוּנָה וְנִפְלָא וְנִפְלָא וְנִפְלָא.

שני דרכים לדחות את החיצונים

וְנִרְאָה בְּאוּרוֹ, שְׁנוּדְעָה, שְׁנֵישׁ שְׁתֵּי דְרָכִים לְדַחוֹת אֶת הַחִיצוֹנִים - אֶת כּוּחוֹת הַטּוּמְאָה. הַדֶּרֶךְ הָאֶחָד, הוּא לְכַוֵּן בְּאִיזָה יְחוּד מִשְׁמוֹת הַקְּדוּשׁ, כְּדֵי לְהֵאִיר הָאֶרֶץ גְּדוּלָּה מְאוֹרוֹת הַעֲלִיּוֹנִים, וּבְזָה גְדָחִים הַקְּלִפּוֹת בְּמִצּוֹלוֹת יָם, כִּי הֵם הַקְּלִיפּוֹת הֵם סְתוּמֵי עֵינַי,

וְטָהַרְתּוֹ - עַל כָּל דְּבַר טּוּמְאָה שֶׁבִיאָר הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה, הִיָּה אֹמֵר לוֹ גַּם אוֹפֵן טִהַרְתּוֹ, בֵּינוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְפָרֶשֶׁת 'אֹמֵר אֶל הַכֹּהֲנִים' (ויקרא כא, א) הַעוֹסֶקֶת בְּטוּמְאֵת מַת, אֹמֵר לוֹ מֹשֶׁה לְפָנָי הַקַּב"ה, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִם נִטְמָא זֶה - אִם יִטְמָא הָאָדָם בְּטוּמְאֵת מַת, בְּמַה תִּהְיֶה טָהַרְתּוֹ, וְלֹא הֵשִׁיבוּ הַקַּב"ה. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִתְבַּרְכְּמוּ - נִשְׁתַּנּוּ לְצַבֵּעַ כְּרוֹס, פָּנָיו שֶׁל מֹשֶׁה, מַחֲמַת הַצַּעַר שֶׁלֹּא גִילָה לוֹ הַקַּב"ה אִיךְ תִּהְיֶה טִהַרְתּוֹ שֶׁל טִמְאָה, וְחֲשַׁשׁ שֶׁמֵּא לֹא תִהְיֶה לוֹ טִהַרְתּוֹ כֻּלָּל. בֵּינוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְפָרֶשֶׁת פְּרָה אֲדָמָה (במדבר פרק יט), אֹמֵר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה

ציונים ומקורות

או לשון אחר כיוצא בזה. ג. מתוך המשך דברי רבינו, שמבאר שהצער היה בדוקא על הכהנים, נראה שהפלא על המדרש הוא על מה שאמר 'אם נטמא זה במה תהא טהרתו', שלשון 'זה' משמע ששאל דוקא על הכהן שנטמא היאך תהא טהרתו, אבל לא תמה על שאר ישראל שנטמאו היאך ייאחרו, ולכן הוא 'הפלא ופלא', במה שונה כהן שנטמא מישראל שנטמא. ז. זה לשון הרמ"ז (בפירושו על הזוהר פרשת אחרי יו, ב), כי הנה בעשיית המצוות יש שתי בחינות, האחת, שבהן נתקנת המלכות בכל בחינותיה, שמתעלה ממדרגה למדרגה, שנפרדה ממנה הקליפה ומתקן פראון שלה. והשניה, היא ירידת אור עליה, מן אותה המדה שבה סוד אותה המצוה שהמלכות מושרשת בה, שהרי יש לה ייחוד עם עם כל המדות וכו'. וראה עוד בדברי רבינו קהלת (אות כז). ח. זה לשון שער הכוונות (ענין ברכת השחר ד"ה והנה ז"ס ענין המלכות), כי הנה מלבוש האדם הוא מן הקדושה וכו', ועל ידי העבירות שהאדם עושה,

ב. כך נראה מפרשי המדרש. אך מדברי רבינו בהמשך נראה, שמפרש את המדרש באופן אחר. ג. לשון הפסוק, ויאמר ה' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו. ד. ע"פ פירוש מהר"ו. ה. לשון הפסוק, ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל פליו. ונכתב אחר כך (שם ט, יח-יט), ולקח אזוב וטבל במים איש טהור וזהו וגו', ויהנה הטהר על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחסאו ביום השביעי ויבס בגדיו ורחץ במים וטהר בערב. ו. ראה אלישיך שהקשה על דברי המדרש קושיות רבות. ומהמשך דברי רבינו נראה שיעקר מה שהוקשה לרבינו הוא כדלהלן: א. שבפירוש אמרו רבותינו ז"ל (מכילתא בשלח פרשת ויסע א), כי במרה שהיה קודם מתן תורה, ניתנו לישראל שבת דינים ופרה אדומה. ואם כן היאך שאל משה, ואם יטמאו מה תהא תקנתם. ב. למה נקט המדרש לומר 'נתכרכמו פניו' [שהוא לשון צער], ולא 'תמה משה',

וְאִינָם יְכוּלִים לְרֹאוֹת הָאֹר הַגָּדוֹל, כְּדָרְךְ
הָאֶדָם שְׂאִינוּ יְכוּל לְהַבִּיט בְּעֵינָיו נִגְד
אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ. וְכִמוּ שֶׁהָיָה בְּלִילָה הָרֵאשׁוֹן
שֶׁל פֶּסַח, כְּשִׁנְצֵאוּ מִמִּצְרַיִם (עֵיין שַׁעַר הַכּוּוֹנוֹת
דרושי הפסח דרוש א, ודרוש ג).

וְעוֹד יֵשׁ דְּרָךְ אַחֵר, וְהוּא לְפָל מֵהֶם
נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּלָעוּ, וְכֵן
נִיצוּצֵי הָאֶרֶץ שֶׁנִּזְנִין מֵהֶם, כְּמוֹ שֶׁהָיָה
עוֹשֶׂה שְׁלֹמֹה בְּשֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְהָרִי הַשֶּׁף
(עֵיין זוּהַר פְּרַשְׁת מִשְׁפָּטִים קִיב, ב).

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמִּבְאֵר

וְאִינָם יְכוּלִים לְרֹאוֹת אֶת הָאֹר הַגָּדוֹל,
כְּדָרְךְ הָאֶדָם שְׂאִינוּ יְכוּל לְהַבִּיט בְּעֵינָיו נִגְד
אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ. וְכִמוּ שֶׁהָיָה בְּלִילָה הָרֵאשׁוֹן
שֶׁל פֶּסַח, כְּשִׁנְצֵאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם^ט (עֵיין
שַׁעַר הַכּוּוֹנוֹת דְּרוּשֵׁי הַפֶּסַח דְּרוּשׁ א, וְדְרוּשׁ ג).

וְעוֹד יֵשׁ דְּרָךְ אַחֵר לְדַחַת אֶת הַחִיצוֹנִים,
וְהוּא לְפָל מֵהֶם אֶת נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּלָעוּ,
וְכֵן נִיצוּצֵי הָאֶרֶץ שֶׁהַחִיצוֹנִים נִזְנִין מֵהֶם -
וְעַל יָדֵי כֵן יִמּוֹתוּ הַקְּלִיפּוֹת, כְּמוֹ שֶׁהָיָה
עוֹשֶׂה שְׁלֹמֹה בְּשֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְהָרִי הַשֶּׁף^ט.

צִוּוֹנִים וּמְקוּדוֹת

גורם שנתלבש בקליפות, ושיתאחזו הקליפות במלבושיו. והנה המלבושים, יש בהם בחינת אור המקיף מחוץ להם כנודע, כי יש אור פנימי בפנים ונכלל בתוך הגוף, והמלבוש סובב את הגוף, ועל המלבוש הם האורות המקיפים ועומדים מחוץ המלבושים, והנה לכל לבוש ולבוש יש בחינת אור מקיף, ואין לך דבר שדוהה את הקליפות כמו אור מקיף, לפי שאין יכולת בקליפות לינק ולהתאחו באור המקיף, ולכן הוא עומד בחוץ ואין לו פחד מן הקליפות וכו'. וראה עוד בספר תפארת שלמה (לחנוכה ד"ה ויאמר). ט. זה לשון שַׁעַר הַכּוּוֹנוֹת (שם דרוש א, בסופו), ונמצא כי ענין גאולת גלות מצרים, היה על ידי נס גדול מאד, וזה ענין גדולת נס יציאת מצרים, כי הנה עם מצרים ופרעה, היו כל כך אחוזים ומשורשים לינק מן הדעת העליון דועיר אנפין, עד שגרם לחזור זעיר אנפין בסוד העיבור, בסוד ג' כלילן בג', שהיא בחינת בתכלית המיעוט והגרעון שאין למטה ממנה, והוצרך המאציל העליון, לחזור להוליד את זעיר אנפין, ולהגדילו בתכלית האחרון של ההגדלה, כדי שיתבטל יניקת החיצונים משם, מוחמת וקוף האור הגדול ההוא, ועל ידי כן יצאו מן הגלות. וזה לשונו (שם דרוש ג), הנה בהיות שבגלות מצרים, היו החיצונים נאחזים בתכלית בקדושה וכו', לכן עלה ברצון המאציל העליון, להוציא את זעיר אנפין, בסוד לידה ממעי אמו, ולהגדילו בתכלית הגדלות שאפשר להיות לו, ועל ידי כן תבטל אחיזת החיצונים ממנו, מפני רוב האחיזתו של עתה וכו'. וזה לשון ספר סידורו של שבת (ח"א שורש ז ענף ב), אבל בליל ויום הראשון של פסח, האיר האורה פתאום אל תוך הקליפות, וכזה עניניהם מראות באור הגדול ההוא, ויצאו כל הנשמות מהם בפעם אחד, וגם ישראל יצאו ממצרים על ידי זה. וזה לשון רבינו (שיר השירים את יב), שביציאת מצרים הוצרכו להגאל בחפזון, לפי

שהיו משוקעים בטומאות ובגלולים, ולא נטהרו, והוצרכו להאיר להם אור גדול כדי שיברחו המזיקים והמקטרגים, כדכתיב (תהילים קד, כב) 'תזרח השמש יאספון'. י. זה לשון שַׁעַר הַגְּלוּלִים (למהרח"ו, הקדמה טו), וסוד הענין, דע, כי על ידי חטאו של אדם הראשון, נפלו כל הנשמות לתוך עמקי הקליפות וכו', לכן הם [הקליפות], ורדפים אחר הקדושה הנקראת חיים, כדי לזיון להחיות ממנה, ובעוד שהקדושה בתוכה, הם חיים וניזונים ממנה, וכשאין קדושה בתוכה, הם מתים, ואין להם חיות ושפע וכו'. וזה לשון הרמ"א (בפירושו על זוהר פרשת בא מ, ב), פקודא דא אתמסר, זה הענין, ששני מיני חיות יש לקליפה, האחת מה שנוקצב לה בגזירת עליון. והשני, מה שמוסיפין בר מינן החוטאים, מהפלת הניצוצות של הקדושה. וראה בדברי רבינו (איכה אות א), שכל תכלית גלות ישראל בין האומות, היתה כדי ללקט את ניצוצות הקדושה שנבלעו בין הקליפות. וראה עוד בדברי רבינו (פרשת תולדות אות ט; פרשת וישלח אות י; פרשת חוקת אות ב). יא. ראה זוהר (פרשת משפטים קיב, ב), גבה נשרא בהדיה, ופרח ארבע מאה פרסין עד דמטא לטורי חשוך, ותמן איהו תרמוד במדבר בהרים ואיהו נחית תמן, זקיף רישיה וחמי טורא חשוך, והוה עבי תמן כל מה דאצטריך, וכו', הוה רכיב על נשרא כמלקדמין, וטאס ועאל לגו טורין עד ההוא אתר דזיתא, תמן קרא בחילא ואמר (ישעיה כו, יא) 'ה' רמה ירך כל יחזיון' וגו' [הנשר הגביה את עצמו עם שלמה, ופרח ארבע מאות פרסאות עד שהגיע להרי חושך, ושם הוא המקום שנקרא 'תרמוד במדבר בהרים', והוא - שלמה - ירד שם עם הנשר, וזקף את ראשו וראה שם הר חשוך, והיה יודע ולומד שם כל מה שצריך, וכו', אחר כך היה הירא ורכב על הנשר כמקודם, וטס ונכנס לתוך ההרים עד המקום ההוא שהיה שם אילן של זית, ואז היה שלמה קורא

הָמָּה לְכַרֵּר בְּרוּרִין בְּשָׁנֵי דְרָכִים אֵלֹו.
וּבְזֶה נִבְּא לְבֹאֹר הַמְּדַרְשׁ, עַל כֹּל דְּבַר
וְדָבַר שֶׁהָיָה תְּקֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹמֵר
אֹמֵר לְמֹשֶׁה, הִיָּה אֹמֵר לוֹ טְמֵאָתוֹ
וְטִהַרְתּוֹ. וְהַטַּעַם שֶׁהֶקְדִּים הַטְּמֵאָה
לְטִהָרָה, לְפִי שֶׁאַחַר חֲטָא הַקְּדוּם, וְאַחַר
חֲרַבֵּן הַעוֹלָמוֹת, צָרִיךְ שֶׁבִּתְּוָרָה וּבִמְצוֹת

וְאֵף בְּכֹנֶת הַשׁוֹכְבִים (ראה תיקון שובבי"ם
להרמ"ו) יֵשׁ שְׁתֵּי דְרָכִים אֵלֹו. שֶׁכֹּנֶת בְּרַכַּת
הַמְּפִיל וְכַדוּמָה, הוּא לְהֵאִיר
מְלַמְעָלָה, שְׁבוּהָ 'וְתִשְׁלִיךְ בְּמִצְלוֹת
יָם' (מיכה ז, יט), וְיַחְוֵד 'תְּנוּר וְכִירִים
יִתֵּן' (ויקרא יא, לה), לְהוֹצִיא בְּלָעַם מִפִּיהֶם,
וְעִיּוֹן שָׁם. וְכֹל עֲסָקְנוּ בַּתּוֹרָה וּבִמְצוֹת

זרע שמשון המבאר

היה אומר לו 'טומאתו' - העונש של העובר על המצוה
וּבְזֶה נִבְּא לְבֹאֹר הַמְּדַרְשׁ, עַל כֹּל דְּבַר
וְדָבַר שֶׁהָיָה תְּקֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹמֵר
לְמֹשֶׁה, הִיָּה אֹמֵר לוֹ טְמֵאָתוֹ וְטִהַרְתּוֹ -
הַפָּגַם שֶׁל הַחֲטָא וְהַטְּהָרָה שֶׁל הַמְצוּוֹת.
וְהַטַּעַם שֶׁהֶקְדִּים הַטְּמֵאָה לְטִהָרָה, וְלִכְאוּרָה
אִם אֵין הַכוּוּנָה לְטְהָרָה שְׂבָאָה אַחַר
הַטּוּמָאָה, רְאוּי לְהַתְחִיל בְּטוֹב הַנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי
הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים, הֵינּוּ לְפִי שֶׁאַחַר הַחֲטָא
הַקְּדוּם - הַחֲטָא שֶׁל אָדָם הָרָאוּשׁוֹן, וְאַחַר
חֲרַבֵּן הַעוֹלָמוֹת שֶׁנִּתְהוּוּהוּ מִחֲמַת הַטּוּמָאָה
שֶׁל חֲטָא זֶה, צָרִיךְ שֶׁבִּתְּוָרָה וּבִמְצוֹת

וְאֵף בְּכֹנֶת הַשׁוֹכְבִים (ראה תיקון שובבי"ם
להרמ"ו) יֵשׁ שְׁתֵּי דְרָכִים אֵלֹו. שֶׁכֹּנֶת בְּרַכַּת
הַמְּפִיל וְכַדוּמָה, הוּא לְהֵאִיר אֹר מְלַמְעָלָה,
שְׁבוּהָ 'וְתִשְׁלִיךְ בְּמִצְלוֹת יָם כֹּל חַטָּאוֹתֶם'⁹
(מיכה ז, יט) - מִחֲמַת הָאֲרוּרוֹת, נִדְחִים כֹּל
הַחִיצוֹנִים לְמִצְלוֹת הַיָּם.¹⁰ וְאֵילוֹ הַיַּחְוֵד שֶׁל
'תְּנוּר וְכִירִים יִתֵּן'¹¹ (ויקרא יא, לה), הוּא כְּדֵי
לְהוֹצִיא בְּלָעַם מִפִּיהֶם¹² - לְהוֹצִיא
מִהַחִיצוֹנִים, אֵת נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁבִּלְעוּ,
וְעַל יְדֵי כֵן 'יְמוֹתוֹ' הַחִיצוֹנִים, וְעִיּוֹן שָׁם.¹³
וְכֹל עֲסָקְנוּ בַּתּוֹרָה וּבִמְצוֹת, הָמָּה לְכַרֵּר
בְּרוּרִין בְּשָׁנֵי דְרָכִים אֵלֹו.

ציונים ומקורות

אותם המזיקים שברא יורדים במצולות ים, וכו' לכן
צריך תקון גדול כדי להוציאם וכו', שיכוין בברכת
המפיל חבלי שינה באופן זה וכו'. יד. לשון
הפסוק, 'וְכָל אֲשֶׁר יִפֹּל מִנְּבִלְתָּם עָלָיו יִטְמָא תְּנוּר
וְכִירִים יִתֵּן טְמָאִים הֵם וְטְמָאִים יִהְיוּ לָכֶם'.
טו. ע"פ לשון הפסוק (ירמיה נא, מד) 'וּפְקַדְתִּי עַל כָּל
בְּבָבֶל וְהִצַּאתִי אֶת בְּלַעֲנָה מִפִּי'. טז. לשון
התיקון שובבי"ם, 'ג' מלכין הנזכרים בפרשת נשא שהם
בלע יובב חשם וכו', העליון נקרא 'תנוור', והוא סוד
'הנה יום בא בוער כנתנור', כי שם התעוררות הדינים
כולם וכו', וב' אחרים נקראים 'כירים' כי הם יותר
חלשים, ואמנם נתיצת דינים אלו הוא על ידי שם ת"ץ
כמו שיתבאר בעזרת ה' וזה סוד 'יותץ', וצריך לכוין
בת"ץ של שם אבגית"ץ שעל ידו תהרוס ותתוץ כל
הדינים הנמשכים מאלו העולמות על ידי הוי"ה
אהי"ה, הוי"ה אלהי"ם, הוי"ה אדנ"י וכו'. ולפי שג'
שמות הנזכרים הם כולם מסטרא דנוקבא, אהי"ה
אלהי"ם אדנ"י, אשר משם אחיות החיצונים, לכן אנו
מסירים אותם, כי כשנסיר הראשים שלהם יותץ.

בכח, ואמר את הפסוק 'ה' רמה ירך בל יחזיון' וגו',
ותכניע את כוחות החיצונים שלא יזיקו אותי, ועשה
באופן שלא ישלוט בי עינם הרעה]. וכתב האר"י
בשער רוח הקודש, כשחסיר מן נ"ר נפש רוח ישארו
רמ"ח, ואחר כך חסיר ג' אלפי"ן שהם ראשי תיבות
של אהי"ה אלהי"ם אדנ"י, ישארו רמ"ה בלבד. ובוה
הוא נתיצת כל הקליפות. וזה הוא סוד פסוק 'ה' רמה
ירך בל יחזיון', כי כאשר יוסרו בחינות אלו מן הנ"ר
וישארו רמ"ה בלבד, אז הקליפות בל יחזיון ויתבטלו.
וזהו הטעם שהיה אומר שלמה המלך ע"ה פסוק זה
בלכתו אל הרי חשך כנוכר בסבא דמשפטים.
יב. לשון הפסוק, 'ישוב רחמנו יכבש צונתינו
ותשליך במצלות ים כל חטאותם'. יג. לשון
התיקון שובבי"ם, לכוין להמשיך מנוצר חסד שהוא
מזל ח' שהוא הוי"ה דידודין כמנין חסד, וממנו יושפע
אור לאלפים שהוא תקון ט' והוא שם אהי"ה עם
האותיות הנזכר, ואז 'תשליך במצולות ים' שהוא סוד
אלהי"ם אדנ"י 'כל חטאתם', שהוא תקון ט' גם כן
של מי כמון, ואז אותם החטאות שעשה האדם שהם

ועוד הִיָּה אֹמֵר לוֹ טְהַרְתּוּ, דְּהִיְנוּ
לַעֲשׂוֹת הַבְּרוּר הַמְצֻוֶה לְכָל
מִצְוָה וּמִצְוָה, כְּדִי לְהַחְזִיר הַקִּדְשָׁה
לְמִקְוָמָה, דְּמִשְׁמַע מִזָּה, שְׂפָל כַּח עֲשִׂית
הַמְצֻוֶה הִיְנוּ לַעֲשׂוֹת הַתְּקוּן הַשְּׂנִי, דְּהִיְנוּ
לְפָל מֵהֶם נִיצוּצֵי הַקִּדְשָׁה שְׂבָלְעוּ.

וּמִשּׁוֹם הַכִּי, בִּיּוֹן שְׁהִגִּיעַ לְפָרְשַׁת
'אָמֵר אֵל הַכֹּהֲנִים',
שְׁהַכֹּהֲנִים קְדוּשִׁים, וְכִשְׁנַטְמָאוּ, נִמְצָא
שְׁנַכְנְסָה מִתְּדֵשׁ הַטְּמָאָה וְהַחַל בְּקִדְשׁ,
וְלֹא הִיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹמֵר לוֹ

נְבַרְר הַבְּרוּרִין, וְעַל כֵּן, עַל כָּל מִצְוָה
שְׁהִיָּה מִצְוָה לוֹ, הִיָּה אֹמֵר לוֹ עֲנֵשׁ
מִי שְׁעוֹבֵר עָלֶיהָ, וְהִיְנוּ טְמָאָתוֹ שֶׁל
דְּבַר.

וּנְקִרְאָת הַעֲבֵרָה טְמָאָה, מִפְּנֵי שְׁמִי
שְׁעוֹבֵר קוֹנֶה לוֹ קְטָגוֹר
אָחֵד (אבות פ"ד מ"א), וְהַקְּטָגוֹר הִיְנוּ מוֹזִיק
(וזהר פרשת ויקרא י"א), וְ'מוֹזִיק' הִיְנוּ רוּחַ
הַטְּמָאָה, שְׁמִי שְׁאִינִי עוֹשֶׂה הַמְצֻוֶה, אִינִי
מְבַרְר אוֹתוֹ הַבְּרוּר שְׁהִיָּה לוֹ לְבַרְר,
וְנוֹתֵן כַּח לְטְמָאָה חֵם וְשָׁלוֹם.

זרע שמשון המבאד

טהרת המצוה

הוצאת ניצוצות הקדושה מהקליפה

ועוד הִיָּה הַקַּב"ה אֹמֵר לוֹ לְמִשָּׁה
טְהַרְתּוּ, דְּהִיְנוּ לַעֲשׂוֹת הַבְּרוּר הַמְצֻוֶה
לְכָל מִצְוָה וּמִצְוָה, כְּדִי לְטַהֵר אֶת הַנִּיצוּצוֹת
שֶׁנִּפְלוּ בַקְּלִיפּוֹת וְלְהַחְזִיר אֶת הַקִּדְשָׁה
לְמִקְוָמָה, דְּמִשְׁמַע מִזָּה, שְׂפָל כַּח עֲשִׂית
הַמְצֻוֶה, הִיְנוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הַתְּקוּן הַשְּׂנִי,
דְּהִיְנוּ לְפָל מֵהֶם - מֵהַחִיצוֹנִים - אֶת נִיצוּצֵי
הַקִּדְשָׁה שְׂבָלְעוּ.

כהן שנטמא - בבלול חדש של טומאה וטהרה

וּמִשּׁוֹם הַכִּי, בִּיּוֹן שְׁהִגִּיעַ לְפָרְשַׁת
'אָמֵר אֵל הַכֹּהֲנִים', שְׁהַכֹּהֲנִים כִּבְרָה הֵם
קְדוּשִׁים, וְכִשְׁנַטְמָאוּ, נִמְצָא שְׁנַכְנְסָה מִתְּדֵשׁ
הַטְּמָאָה וְהַחַל בְּכַהֵן שֶׁכִּבְרָה הוּא קְדוּשׁ,
וְלֹא הִיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹמֵר לוֹ

נְבַרְר הַבְּרוּרִין - שֶׁעַל יְדֵי קִיוֵם הַתּוֹרָה
וְהַמְצוּוֹת, נְבַרְר וְנוֹצִיא אֶת הַנִּיצוּצוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת מִתּוֹךְ הַקְּלִיפּוֹת, וּמִמִּילָא יִתְבַטְלוּ
הַקְּלִיפּוֹת, וְנַחְזִיר אֶת הַטְּהָרָה לְמִקְוָמָה". וְעַל
כֵּן, עַל כָּל מִצְוָה שְׁהִיָּה מִצְוָה לוֹ, הִיָּה אֹמֵר
לוֹ עֲנֵשׁ מִי שְׁעוֹבֵר עָלֶיהָ, וְהִיְנוּ טְמָאָתוֹ שֶׁל
כָּל דְּבַר.

העובר עבירה מגביר את כח הטומאה

וּנְקִרְאָת הַעֲבֵרָה טְמָאָה, מִפְּנֵי שְׁמִי
שְׁעוֹבֵר עֲבִירָה אַחַת, קוֹנֶה לוֹ קְטָגוֹר אָחֵד"
(אבות פ"ד מ"א), וְהַקְּטָגוֹר הִיְנוּ מוֹזִיק^ט (וזהר
פרשת ויקרא י"א), וְ'מוֹזִיק' הִיְנוּ רוּחַ הַטְּמָאָה,
לְפִי שְׁמִי שְׁאִינִי עוֹשֶׂה הַמְצֻוֶה, אִינִי מְבַרְר
אֶת אוֹתוֹ הַבְּרוּר שְׁהִיָּה לוֹ לְבַרְר וּבִכֵּן לְבַטֵּל
אֶת כַּח הַטּוֹמָאָה, וְלִכֵּן הוּא נוֹתֵן כַּח
לְטְמָאָה, חֵם וְשָׁלוֹם.

ציונים ומקורות

למיכל קרבנין, אינון דממנן על כל אבר דחב מחבל
קטיגור אחד, כמה דאוקמוה, עשה עבירה אחת קנה
לו קטיגור אחד ונמהחיות הנושאות את כסא הדין,
היה יורד אריה של אש, שהיה רובץ על המזבח
לאכול את קרבן החטאת שהקריב האדם אחר ששב
מחטאו. ואברי הקרבנות האלה, הם הממונים על כל
אבר ואבר שחטא בו האדם, אבר נגד אבר, כי מכל
חטא שחטא אדם החוטא, יוצא מחבל המזומן לחבלו
ולשרפו בגיהנם, והוא קטיגור אחד המקטרג על

יז. זה לשון האור החיים (שמות י"ט, ה), עוד ירמוז סתר
עליון, לפי מה שקדם לנו, כי ענפי הקדושה נתפזרו
בעולם, ואין מציאות להם להתברר, זולת באמצעות
ישראל, וביתור באמצעות עסק התורה, שהיא כאבן
השואבת ניצוציה במקום שהם. יח. לשון
המשנה, רבי אליעזר בן יעקב אומר, העושה מצוה
אחת קונה לו פרקליט אחד, והעובר עבירה אחת
קונה לו קטיגור אחד. יט. לשון הזהר,
ומחיוון דכרטייא דדינא, הוה נחית אריה דאשא

אָבֵל אִם נִטְמָא בְּהֵן שְׁכַבְר הָיָה קְדוֹשׁ,
אִם בְּן, הוּא תַעֲרֵבְת וּבְלָבּוּל
מְחַדֵּשׁ. שְׁהִכְהֵן פְּלוֹ קְדוֹשׁ, וּכְשֶׁנִּטְמָא,
פֶּל תַּקְדִּישָׁה הַלְכָה לָהּ, וְנַעֲשֶׂה לְגַמְרֵי
תַקְדִּישׁ חֵל. פִּי הַכְּהֵנִים נִקְרָאוּ מְלֹאכִים
(ראה מלאכי ב, ז), וְהֵם קְדוֹשִׁים. וְזֶהוּ נְמוֹ
שְׁלֵת־לְמִידֵי חֲכָמִים שְׂגָנוֹת נַעֲשׂוֹת לָהֶם
פְּזוֹנוֹת (כבא מציעא לג, ב), וְשָׁנָה וּפְרִישׁ
קִשָּׁה מִפְּלֶם פְּנוֹדַע אֶצְלָנוּ (פסחים מט, ב).

בְּמָה תִּהְיֶה טְהָרְתּוֹ. מִשּׁוֹם הָכִי נִתְכַרְפְּמוּ
פְּנֵיו שֶׁל מוֹשֶׁה, פִּי הָיָה סָבוּר פֶּן חֵם
וְשָׁלוֹם לֹא יִהְיֶה לָהֶם עוֹד תַּקְנָה.
דְּבִשְׁלֵמָא מִי שְׁעוֹבֵר עֲבָרָה, קִלְקַלְתּוֹ
הִיא, שְׂאִינוּ עוֹשֶׂה אוֹתוֹ
הַבְּרוּר הַמְּצַטְרֵף, בְּשֶׁהִגִּיעַ אוֹתָהּ הַמְּצוּה
אוֹ אוֹתָהּ הַעֲבָרָה לְיָדוֹ, וְנִשְׁאָר הַקְּדוּשָׁה
בְּטַמְאָה, וּמִשּׁוֹם הָכִי תַקְנָתוֹ הִיא, לְחֹזֵר
וּלְבָרֵר וּלְהוֹצִיא בְּלַעַם מִפִּיהֶם.

זרע שמשון המבאר

קְדוֹשׁ, וּכְשֶׁנִּטְמָא, פֶּל תַּקְדִּישָׁה שֶׁהִיָּה בּוֹ
הַלְכָה לָהּ, וְנַעֲשֶׂה לְגַמְרֵי תַקְדִּישׁ חֵל. פִּי
הַכְּהֵנִים נִקְרָאוּ מְלֹאכִים³¹ (ראה מלאכי ב, ז)
שֶׁאִין בְּהֵם חֵטָא, וְהֵם קְדוֹשִׁים. וְזֶהוּ נְמוֹ
הַטַּעַם, שְׁלֵת־לְמִידֵי חֲכָמִים הַשְּׂגָנוֹת -
הַעֲבִירוֹת שֶׁעָבְרוּ עֲלֵיהֶם בְּשׁוּגַג, נַעֲשׂוֹת -
נַחֲשָׁבוֹת לָהֶם פְּזוֹנוֹת³² (כבא מציעא לג, ב) -
לְפִי שֶׁגַם הַתַּלְמִיד חָסֵם כִּכּוּר נִטְהַר
מִהַטּוֹמָא, וְגַם הוּא נִקְרָא מְלֹאךְ³³ (שבת
ק"ט, ב), וְלִכֵּן אִם הוּא חוֹזֵר וְחוֹטֵא אֶפִּילוּ
בְּשׁוּגַג, הָרִי הוּא גוֹרֵם לַתַּעֲרוּבֹת חֲדָשָׁה שֶׁל
הַנִּיּוֹצוֹת בְּחִיצוֹנִים, וּבִכֵּן מִסְתַּלַּקַת
הַקְּדוּשָׁה לְגַמְרֵי. וְזֶה גַם הַטַּעַם, שְׁמִי שְׂשָׁנָה
וּפְרִישׁ - שֶׁלְמַד, וְאַחַר כֵּךְ פִּרַשׁ מִן הַתּוֹרָה,
קִשָּׁה מִפְּלֶם - הוּא מְקוֹלְקֵל וְשִׁקוּעַ בְּתוֹךְ
הַקְּלִיפּוֹת יוֹתֵר מִעַמִּי הָאֵרֶץ, פְּנוֹדַע אֶצְלָנוּ
(פסחים מט, ב).³³

בְּמָה תִּהְיֶה טְהָרְתּוֹ, מִשּׁוֹם הָכִי נִתְכַרְפְּמוּ
פְּנֵיו שֶׁל מוֹשֶׁה, פִּי הָיָה סָבוּר פֶּן חֵם וְשָׁלוֹם
לֹא יִהְיֶה לָהֶם עוֹד תַּקְנָה.

דְּבִשְׁלֵמָא מִי שְׁעוֹבֵר עֲבָרָה, קִלְקַלְתּוֹ
הִיא, שְׂאִינוּ עוֹשֶׂה אוֹתוֹ הַבְּרוּר שֶׁל
הַנִּיּוֹצוֹת מִן הַקְּלִיפּוֹת הַמְּצַטְרֵף לַעֲשׂוֹת
בְּשֶׁהִגִּיעַ אוֹתָהּ הַמְּצוּה אוֹ אוֹתָהּ הַעֲבָרָה
לְיָדוֹ, וְנִשְׁאָר הַקְּדוּשָׁה בְּתוֹךְ הַטַּמְאָה,
וּמִשּׁוֹם הָכִי תַקְנָתוֹ הִיא, לְחֹזֵר בְּתוֹכָהּ
וּבִזְוָה לְבָרֵר וּלְהוֹצִיא בְּלַעַם מִפִּיהֶם
לְהוֹצִיא עַל יְדֵי כֵן אֵת הַנִּיּוֹצוֹת שֶׁנִּבְלְעוּ
בְּקְלִיפּוֹת.

אָבֵל אִם נִטְמָא בְּהֵן, שְׁכַבְר הָיָה קְדוֹשׁ,
אִם בְּן, הוּא תַעֲרֵבְת וּבְלָבּוּל מְחַדֵּשׁ וְלֹא
הַמְשַׁךְ לַנִּיּוֹצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ לְתוֹךְ
הַטּוֹמָא מִימֵי קֶדֶם. שְׁהָרִי הַכְּהֵן פְּלוֹ

ציונים ומקורות

אלו עמי הארץ, שזדונוות נעשות להם כשגגות.
כב. לשון הגמרא, אמר רבי יהודה, לא חרבה
ירושלים אלא בשביל שביוו בה תלמידי חכמים,
שנאמר (דברי הימים ב' לו, טז), 'זיהיו מלעיבים
במלאכי האלהים ובוויים דבריו ומתעתעים בנביאיו
עד עלות חמת ה' בעמו עד לאין מרפא'.
כג. לשון הגמרא, גדולה שנאה ששונאין עמי הארץ
לתלמיד חכם, יותר משנאה ששונאין אומות העולם
את ישראל, ונשותיהן יותר מהן. תנא, שנה ופירש,
יותר מכולן. וראה עוד בדברי רבינו להלן פרשת
בחקתי (אות ב).

הנפש מפני הרושם שנרשם בעצמותיו, כמו שפירש
חז"ל, עשה עבירה אחת קנה לו קטיגור אחד].
כ. לשון הפסוק, 'פי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה
יבקשו מפיהו כי מלאך ה' יצא את הוא'. וזה לשון
המדרש (במד"ר טז, א), הכהנים נמשלו למלאכים
שנאמר 'כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו
מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא'. כא. לשון
הגמרא, כדדריש רבי יהודה ברבי אלעאי, מאי דכתיב
(ישעיה נח, א) 'הגד לעמי פשעם ולבית יעקב
חטאתם', 'הגד לעמי פשעם', אלו תלמידי חכמים,
שגגות נעשות להם כזדונוות, 'ולבית יעקב חטאתם',

וְלָבֹן, בְּשֶׁהִגִּיעַ לְפָרֶשֶׁת פָּרָה, אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֹו טְהָרְתוּ. דְּהִינּוּ, שִׁיתַּגְלֶה עַל יְדֵי עֲשִׂית פָּרָה זֹו הָאָרֶה חֲדָשָׁה, וְיִדְחֹ חֲחִיצוֹנִים לְעַמְקָא, וְיִשְׂאֵר הַקְדָּשׁ קִדְשׁ כְּמוֹ שֶׁהָיָה, וְזֶה סוּד הַתְּקוּן הָאֲחֵר. וְעַיִן לְקַמּוֹן רִישׁ פְּרִשְׁת חֶקֶת (אות ב).
וְלִפִּי דְרָךְ זֶה, יֵשׁ לְפָרֶשׁ מוֹדְרֵשׁ אֲחֵר תְּמוּנָה, הוֹבָא בְּמוֹדְרֵשׁ פְּרִשְׁה זֹו (ויק"ר כו, ו), וְזֶה תְּאָרוֹ, דְּבַר אֲחֵר, 'אָמַר אֵל

מאמרם ד"ל
מיראה
שנתקרא
אהרן וכו',
זכה ונתנה
לו פרשה זו
שאינה זזה
ממנו וכו'.

הַכְּהֻנִּים, הָדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים יט, י) 'יְרֵאת ה' מְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד, אָמַר רַבִּי לֵוִי, מִירָאָה שְׁנַתִּירָא אַהֲרֹן מִלְּפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זָכָה וְנִתְּנָה לוֹ פְּרִשְׁה הַזֹּו, שְׂאִינָה זֹוה מִמֶּנּוּ וְלֹא מִבְּנָיו וְלֹא מִבְּנֵי בְּנָיו עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְאִיזָה זֶה, פְּרִשְׁת הַמֵּת, שְׁנַאֲמַר 'אָמַר אֵל הַכְּהֻנִּים' וְכוּ'. וְקִשְׁה, וְכִי מִצְוָה זֹו לְבַד נֹוהֶנֶת לְעוֹלָם, וְהֵלֵא אַף פְּסוּל

זרע שמשון המבאר

הַכְּהֻנִּים, הָדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים יט, י) 'יְרֵאת ה' מְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד, אָמַר רַבִּי לֵוִי, מְחַמֵּת הַיְרָאָה שְׁנַתִּירָא אַהֲרֹן מִלְּפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זָכָה וְנִתְּנָה לוֹ פְּרִשְׁה הַזֹּו שֶׁל אִיסוּר טוֹמֵאת הַכְּהֻנִּים, שְׂאִינָה זֹוה, לֹא מִמֶּנּוּ, וְלֹא מִבְּנָיו, וְלֹא מִבְּנֵי בְּנָיו עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְאִיזָה זֶה, פְּרִשְׁת הַמֵּת - שֶׁאֵף כְּשֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּבִטְלָה הַטְהָרָה וּקְדוּשַׁת הָעֶבֶדָה מֵהַכְּהֻנִּים, מְכַל מְקוֹם הַקְדוּשָׁה וְהַטְהָרָה שֶׁל הָאִיסוּר לְכַהֲנִים לְהִיטְמָא בְּטוֹמֵאת מֵת, לֹא בִטְלָה מֵהֶם לְעוֹלָם, וְגַם בְּזִמְנֵי הַזֶּה אִסוּרִים הֵם לְהִיטְמָא לְמַת¹⁰, שְׁנַאֲמַר וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה אָמַר אֵל הַכְּהֻנִּים בְּנֵי אַהֲרֹן¹¹.

וְקִשְׁה - יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת עַל לְשׁוֹן הַמְדַרְשׁ, א. וְכִי מִצְוָה זֹו לְבַד נֹוהֶנֶת לְעוֹלָם, וְהֵלֵא אַף פְּסוּל

פרשת פרה אדומה, הארה חדשה שדוחה את החיצונים
וְלָבֹן, בְּשֶׁהִגִּיעַ לְפָרֶשֶׁת פָּרָה, אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֹו הִיא טְהָרְתוּ שֶׁל טוֹמֵאת מֵת. דְּהִינּוּ, שִׁיתַּגְלֶה עַל יְדֵי עֲשִׂית פָּרָה זֹו הָאָרֶה חֲדָשָׁה, וְיִדְחֹ חֲחִיצוֹנִים לְעַמְקָא - לְעוֹמֵק הַתְּהוֹם, וְיִשְׂאֵר הַקְדָּשׁ קִדְשׁ כְּמוֹ שֶׁהָיָה, וְזֶה הוּא סוּד הַתְּקוּן הָאֲחֵר שֶׁנִּתְּבָאֵר לְמַעְלָה, שֶׁהָאִיסוּר מְבַרֵּיחַ אֶת הַחֲחִיצוֹנִים. וְעַיִן עוֹד כְּמָה שֶׁכְּתוּבֵנוּ בְּזֶה לְקַמּוֹן רִישׁ פְּרִשְׁת חֶקֶת (אות ב)¹².

דקדוקים בדרש

שבזכות היראה זכה אהרן לפרשת טומאת כהנים

וְלִפִּי דְרָךְ זֶה, יֵשׁ לְפָרֶשׁ מוֹדְרֵשׁ אֲחֵר תְּמוּנָה, הוֹבָא בְּמוֹדְרֵשׁ פְּרִשְׁה זֹו (ויק"ר כו, ו), וְזֶה תְּאָרוֹ, דְּבַר אֲחֵר, 'אָמַר אֵל

ציונים ומקורות

והיה מזה על הטמא ביום השלישי וביום השביעי, שמקום אחיות החיצונים הם באחורי זו"ן. כה. פירוש, המדרש מפרש את הפסוק 'יראת ה' וגו', שבזכות ה'יראה' שהיתה לו לאהרן, זכה ל'טהורה', כלומר, לפרשת הטהרה מטומאת מת, שפרשה זו ודיניה, 'עומדת לעד', ואפילו בזמן שבית המקדש אינו קיים. ע"פ יפה תואר שם. אמנם ראה בדברי רבינו בדרוש זה, שיבאר באופן אחר. כו. פירוש, הוקשה למדרש כפל לשון הפסוק, 'הכהנים בני אהרן', שהרי ידוע שהכהנים הם בני אהרן. ולכן פירש שהיתור בא להורות, שדיני הפרשה יתקיימו בהם לעד. ע"פ עץ יוסף שם. וכן פירש רבינו בדרוש זה.

כד. זה לשון רבינו שם, ולפי שהפרה באה לכפר עון העגל לדהות הקליפות והחיצונים, כמו שאמרו ז"ל (במד"ר יט, ד), תבא אמה ותקנח את הצואה, לכן היתה נקבה, כי עיקר אחיות החיצונים הם בנוקבא כידוע ליודעים. והיתה אדומה, על דרך מיניה וביה אבא לזילול ביה נרגא (סנהדרין לט, ב). והיתה נשרפת מחוץ למחנה, להורות שהקליפות נתגרשו מיישוב בני אדם. ובהזאתיה היה מכוין ורואה פתחו של היכל, כדתנן בפרק ב' דמדות (מ"ד), ואין הכי נמי שהיה מכוין להמשיך הקדושה והארה מבית קדש הקדשים כדתנן בפרק ג' דפרה (מ"ט) וכו', דהא והא איתנהו שהיה רואה פתח ההיכל, ומכוין לבית קדש הקדשים, דהיינו שיתגלה אור גדול לדהות החיצונים.

הנָּשִׁים, גְּרוּשָׁה, וְחַלְלָה, זֹנָה וְכו' (ויקרא כא, ז), נוהגות לעולם. ועוד, מה ענין יראה עם פרשה זו בפרט. ומהו הדא הוא דכתיב 'יראת ה' מהורה עומדת לעד'.

שְׁנַתִּירָא אַהֲרֹן הֵיחָה גַּמִּי בְּשִׁבִיל חֲטָא הֶעֱגַל, שְׁהִיָּה לֹא מוֹרָא וּבִשְׁת פְּנִים לְקָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ, עַד שְׁאָמַר לֹא מוֹשֶׁה (ויקרא ט, י) 'קרב אל המזבח'.

וּמַעַתָּה הֵם מְכַוְּנִים וְתַלְוִיִּים זֶה בָּזָה, דְּסֻלְקָא דְעֵתָא אָמִינָא בְּדַאמְרִינֵן בְּסַמוּךְ, הוֹאִיל שְׁהַכְּתָנִים נִקְרְאוּ מִלְּאָכִים, וְהֵם קְדוּשִׁים, וּכְשֶׁנִּמְטָמוּ, כָּל הַקְּדֻשָׁה הִלְכָה לָהּ,

וַיִּדְוַע, פִּי הַטְּמֵאָה בָּאָה לְעוֹלָם בְּשִׁבִיל חֲטָא הֶעֱגַל, דְּמַעֲיַקְרָא הִיָּה לָהֶם חֲרוֹת מִיַּצַּר הָרַע וּמִמְלֵאךָ הַמְּוֹת (שמו"ר לב, א), וְתִירָאָה הִזֵּו

זרע שמעון המבאר

חֲרוֹת מִיַּצַּר הָרַע וּמִמְלֵאךָ הַמְּוֹת (שמו"ר לב, א), ורק אחרי חטא העגל, חזרו המיתה והטומאה למקומן¹². וְהִירָאָה הִזֵּו שֶׁאִמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ שְׁנַתִּירָא אַהֲרֹן, הֵיחָה גַּמִּי - גַּם כֵּן בְּשִׁבִיל חֲטָא הֶעֱגַל, שְׁמַחַמַת חֲטָא זֶה, הִיָּה לֹא מוֹרָא וּבִשְׁת פְּנִים לְקָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ, עַד שְׁאָמַר לֹא מוֹשֶׁה (ויקרא ט, י) 'קרב אל המזבח'¹³.

הנָּשִׁים האסורות לכהנים, גְּרוּשָׁה, וְחַלְלָה, זֹנָה וְכו'¹⁴ (ויקרא כא, ז), נוהגות לעולם. ב. ועוד יש להקשות, שמה ענין יראה עם פרשה זו בפרט, שמחמת היראה זכה דוקא לפרשה זו. ג. ועוד יש להקשות, מהו זה שאמר המדרש, הדא הוא דכתיב 'יראת ה' מהורה עומדת לעד' - שמשמע שבפסוק זה מתיישב הפסוק 'אמור אל הכהנים', וצריך להבין מה שייכות של פסוק זה, עם ענין פרשת איסור הטומאה לכהנים.

האיסור לכהן טמא להיטמא

הרי היא הוכחה שהקב"ה שוכן אתם גם בטומאתם

וּמַעַתָּה הֵם - הִירָאָה שֶׁהִיָּה לֵאחֲרֵיהֶן וְטוֹמֵאת הַכַּהֲנִים מְכַוְּנִים וְתַלְוִיִּים זֶה בָּזָה - שְׁנֵיהֶם נַעֲשׂוּ מַחֲמַת חֲטָא הֶעֱגַל, דְּסֻלְקָא דְעֵתָא אָמִינָא בְּדַאמְרִינֵן בְּסַמוּךְ, שֶׁהוֹאִיל שְׁהַכְּתָנִים נִקְרְאוּ מִלְּאָכִים, וְהֵם קְדוּשִׁים, וּכְשֶׁנִּמְטָמוּ, כָּל הַקְּדֻשָׁה שֶׁלָּהֶם הִלְכָה לָהּ וּנְבַלְעָה בְּתוֹךְ

טומאת מת באה מחמת חטא העגל

ויש לתרץ, בהקדם מה שידוע, פִּי הַטְּמֵאָה - טומאת מת, בָּאָה לְעוֹלָם - חזרה לישראל, בְּשִׁבִיל - מחמת חטא העגל, דְּמַעֲיַקְרָא - מתחילה, לאחר מתן תורה, הִיָּה לָהֶם לִישְׂרָאֵל,

ציונים ומקורות

מִן הַכִּלְלִים וּמִן הַפְּרָטִים וּמִן הַדְּקוּקִים, אֵינֵנו דִּין שִׁיחֵיו הֵן חֵינִן וְקִימִין לְעוֹלָם וְכו', כִּיּוֹן שֶׁאִמְרוּ 'אֵלֶּה אֱלֹהֵיךְ יִשְׂרָאֵל' (שמות לב, ד), בֵּא מוֹת עֲלֵיהֶן, אִמַר הַקַּב"ה, בְּשִׁיתֵנוּ שֶׁל אָדָם הִירָאָה שֶׁלָּהֶם, שֶׁלֹּא עַמַד בְּנִסְיוֹנוֹ ג' שְׁעוֹת, וּבַחֲשֵׁע שְׁעוֹת נִקְנְסָה עֲלֵיו מִיתָה, 'אֲנִי אִמְרֵתִי אֱלֹהִים אֲתִם', וְהִלְכְתֶם אַחַר מְדוּתֵינוּ שֶׁל אָדָם הִירָאָה, 'אֲכֹן כֹּאדָם תְּמוֹתוֹן'. וְרָאָה עוֹד בְּגִמְרָא (עבודה זרה ה, א). כֵּט. לְשׁוֹן הַפְּסוּק 'וַיֹּאמֶר מוֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן קָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת חֲטָאתְךָ וְאֶת עֲלֻתְךָ וְכִפֹּר בְּעֶדְךָ וּבְעֵד הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת קִרְבַּן הָעָם וְכִפֹּר בְּעֶדְם כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה'". וּפִירֵשׁ רַש"י, 'קָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ', שֶׁהִיָּה אַהֲרֹן כּוֹשׁ וִירָא לְגִשְׁתָּ. אִמַר לוֹ מוֹשֶׁה לְמָה אַתָּה כּוֹשׁ, לִכְךָ נִבְחַרְתָּ. וּבִיאָרוּ הַמְּפָרְשִׁים, שֶׁהֲטַעַם שֶׁאַהֲרֹן כּוֹשׁ, הִיָּה מַחֲמַת חֲטָא הֶעֱגַל. (רא

כֵּן. לְשׁוֹן הַפְּסוּק, 'אֲשֶׁה זֹנָה וְחַלְלָה לֹא יִקְחוּ וְאֲשֶׁה גְּרוּשָׁה מְאִישָׁה לֹא יִקְחוּ פִּי קֹדֶשׁ הוּא לְאֱלֹהֵינוּ'. כֵּן. לְשׁוֹן הַמִּדְרָשׁ, הִירָאָה הוּא דְכֵתִיב (תהלים פב, ו) 'אֲנִי אִמְרֵתִי אֱלֹהִים אֲתִם', אִלּוּ הַמְתִּינוּ יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁהָ, וְלֹא הָיוּ עוֹשִׂים אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, לֹא הִיתָה גְלוּת, וְלֹא מִלֵּאךְ הַמּוֹת שׁוֹלֵט בְּהֵן, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (שמות לב, טז) 'וְהַמְכַתֵּב מִכְתָּב אֱלֹהִים הוּא חֲרוֹת עַל הַלּוֹחוֹת', מִהוּ 'חֲרוֹת', רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי נַחֲמִיָּה, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר חֲרוֹת מִן גְּלוּת, וְרַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר חֲרוֹת מִמְלֵאךְ הַמּוֹת, בְּשַׁע שֶׁאִמְרוּ יִשְׂרָאֵל (שמות כד, ז) 'כֹּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע', אִמַר הַקַּב"ה, אָדָם הִירָאָה שֶׁל חֲרוֹת מִצוּה אַחַת כְּדִי שִׁיִּקְיָמֶנָה, וְהוֹשִׁיתִיו לְמִלְאָכִי הַשְּׂרָת, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ג, כב) 'הֵן הָאָדָם הִיָּה כֹּאחַד מִמֶּנּוּ', אִלּוּ שֶׁהֵן עוֹשִׂין וּמְקִימִין תְּרִי"ג מִצְוֹת, חוּץ

אֶהְרֵן. דָּאִין הָכִי נִמְי' שְׂאֵהֲרֵן לֹא עָשָׂה טוֹב, לְהִיּוֹת מְסִיעַ יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבָרָה, כְּמוֹ שְׂהוֹכִיחוּ מִשָּׁה (שְׁמוֹת לֵב, כֹּא) 'מָה עָשָׂה לָךְ וְכוּ' כִּי הִבַּאתְ עָלָיו חֲטָאָה גְדֹלָה, אֲלֵא מִשּׁוֹם דְּקִיּוּמָא לָן (בְּרֻכּוֹת יב, ב), כָּל הָעוֹשֶׂה עֲבָרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בָּהּ, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, וְכֹאן אֶהְרֵן נִתְבַּיֵּשׁ מֵעֲצָמוֹ, לְפִיכָךְ מוֹחֲלוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם.

וּלְפִי שִׁירָאָה זֹה הֵיְתָה יִרְאָה שְׁלָמָה, יִרְאָת הַרוֹמְמוֹת,

וּבְפָרְט בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ שְׁאִין עוֹד אֶפְרַרְרָה. לָכֵן הִבְטִיחוּ, שְׁאִינָה זֶה מִמֶּנּוּ עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, שְׁהָרִי אִם הֵיָה אָמֶת שְׁהַקְדָּשָׁה הַלְכָה לָהּ, לֹא הָיוּ מְצוּיִים בְּכָל פַּעַם שְׁלֹא לְטָמֵא בְּמֵת, הוֹאִיל שְׁפָבַרְרָה הֵם טָמְאִים. אֲלֵא וְדָאִי זֶה מוֹרָה, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא 'שִׁכַּן אֶתֶם בְּתוֹךְ טָמְאָתֶם' (ויקרא טז, טז).

וּמִחֲמַת אִיזָה זְכוּת זָכָה לְהִבְטָחָה זֹה, מִשּׁוֹם הִירָאָה שְׁנִתְיָרָא

זרע שמשון המבאר

וּמִחֲמַת אִיזָה זְכוּת זָכָה אֶהְרֵן לְהִבְטָחָה זֹה שְׁלֹא תִזוּז קְדוּשַׁת הַכֹּהֲנִים מֵהֵם לְעוֹלָם, מִשּׁוֹם הִירָאָה שְׁנִתְיָרָא אֶהְרֵן מִחֲמַת חֲלָקוֹ בְּחֹטָא הַעֲגַל. דָּאִין הָכִי נִמְי' שְׂאֵהֲרֵן לֹא עָשָׂה טוֹב, לְהִיּוֹת מְסִיעַ יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבָרָה בְּחֹטָא זֶה, כְּמוֹ שְׂהוֹכִיחוּ מִשָּׁה (שְׁמוֹת לֵב, כֹּא) 'מָה עָשָׂה לָךְ וְכוּ' כִּי הִבַּאתְ עָלָיו חֲטָאָה גְדֹלָה^א. אֲלֵא מִשּׁוֹם דְּקִיּוּמָא לָן בְּגִמְרָא (בְּרֻכּוֹת יב, ב), שְׁכָל הָעוֹשֶׂה עֲבָרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בָּהּ, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו^ב, וְכֹאן אֶהְרֵן נִתְיָרָא וְנִתְבַּיֵּשׁ מֵעֲצָמוֹ - מִחֲמַת הִירָאָה שְׁמִים שְׁבוּ, לְפִיכָךְ מוֹחֲלוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, וְזָכָה לְהִבְטָחָה זֹה, וְכִדְלָהֵן.

יִרְאָתוֹ שֶׁל אֶהְרֵן הִפְכָה אֶת חֲטָאוֹ לְזָכוֹת

וּלְפִי שִׁירָאָה זֹה הֵיְתָה יִרְאָה שְׁלָמָה, יִרְאָת הַרוֹמְמוֹת - יִרְאָה שְׁבָאָה לְאָדָם עַל יְדֵי שְׁמִתְבוּנָה בְּגִדּוּלְתוֹ שֶׁל

הַחִיצוֹנִים, וְשׁוֹב אִין לָהּ תִיקוּן, וּבְפָרְט בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ שְׁאִין עוֹד אֶפְרַרְרָה, וְעַל כֵּךְ נִתְיָרָא אֶהְרֵן. לָכֵן הִבְטִיחוּ הַקַּב"ה לְאֶהְרֵן, שְׁפִרְשַׁת טוֹמְאוֹת מֵת, הַמַּעֲדִידָה עַל קְדוּשַׁת הַכֹּהֲנִים, אִינָה זֶה מִמֶּנּוּ עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְזוֹ הוֹכַחָה, שְׁגַם לְכֹהֲנִים שְׁנִטְמָאוּ, יֵשׁ תִיקוּן, וְלֹא נִתְבַטְלָה מֵהֵם הַקְדוּשָׁה לְגִמְרֵי, שְׁהָרִי אִם הֵיָה אָמֶת שְׁהַקְדָּשָׁה שֶׁל הַכֹּהֲנוֹת הַלְכָה לָהּ בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִכְהֵן נִטְמָא, לֹא הָיוּ הַכֹּהֲנִים מְצוּיִים בְּכָל פַּעַם שְׁלֹא לְטָמֵא בְּמֵת, הוֹאִיל שְׁפָבַרְרָה הֵם טָמְאִים - שְׁכַבְרָה נִטְמָאוּ בְּמֵת בְּפַעַם אַחֲרָת, וְעַדִּיין לֹא נִטְהַרוּ מִמֶּנָּה. אֲלֵא וְדָאִי זֶה מוֹרָה, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא 'שִׁכַּן אֶתֶם בְּתוֹךְ טָמְאָתֶם'^א (ויקרא טז, טז), וְלֹא זֶה הַקְדוּשָׁה מֵהֵם, אֶפְרַרְרָה אַחֲרָת שְׁנִטְמָאוּ, וְלִכְךָ אֲסוּרִים לְטָמֵא עֲצָמָם, כִּי אִם יִטְמָאוּ אֶת עֲצָמָם שׁוֹב בְּמֵת, הָרִי זֶה פּוֹגֵם אֶת הַקְדוּשָׁה שְׁנִשְׂאָרָה בְּהֵם.

ציונים ומקורות

פִתְחוּן פַּה מִפְנֵי כְלִמְתָךְ בְּכַפְרֵי לָךְ לְכָל אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ נָאִם ה' אֱלֹהִים, דִּילמָא צִיבּוּר שְׁאִנִּי, אֲלֵא מֵהִכָּא (שְׁמוֹת א' כח, טו) וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵל שְׁאוּל לֵמָּה הִרְגַתִּי לְהַעֲלוֹת אֹתִי וַיֹּאמֶר שְׁאוּל צַר לִי מֵאֵד וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בִּי וְהָיָה סוֹר מֵעָלַי וְלֹא עֲנִי עוֹד גַּם בִּיד הַנְּבִיאִים גַּם בְּחִלּוּמוֹת וַאֲקָרָא לָךְ לְהוֹדִיעַנִי מֵהָ אַעֲשֶׂה, וַאֲלֵוֹ אֹרִים וְתוֹמִים לֹא קָאֻמְרֵי מִשּׁוֹם דְּקִטְלִיָה לְנוֹב עֵיר הַכֹּהֲנִים. וּמִנִּין דֹּאֲחִילוּ לִיָּה מִן שְׁמִיא, שְׁנִאֻמְרֵי (שְׁם כח, יט) [מִחֲרָךְ] אֶתָּה וּבְנִיךָ עֲמִי,

בְּדַבְרֵי רַבִּינוּ פִרְשַׁת שְׁמִינִי אוֹת א). פ. לְשׁוֹן הַפְּסוּק, 'וְכַפְרָה עַל הַקְדָּשׁ מִטָּמְאוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְשָׁעֵיהֶם לְכָל חֲטָאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֶהֱל מוֹעֵד הַשִּׁכָּן אֶתֶם בְּתוֹךְ טָמְאָתֶם'. פ. לְשׁוֹן הַפְּסוּק, וַיֹּאמֶר מִשָּׁה אֵל אֶהְרֵן מָה עָשָׂה לָךְ הֵעָם הֵיָה כִּי הִבַּאתְ עָלָיו חֲטָאָה גְדֹלָה'. פ. לְשׁוֹן הַגִּמְרָא, וַאֲמַר רַבֵּה בַר חִינְנָא סְבָא מִשְׁמִיָּה דְרַב, כָּל הָעוֹשֶׂה דְבַר עֲבִירָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בוֹ, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, שְׁנִאֻמְרֵי (יחזקאל טז, טז) 'לְמַעַן תִּזְכְּרִי וּבִשְׁתּוֹ וְלֹא יִהְיֶה לָךְ עוֹד

שְׁהִיא דוֹמָה לְאַהֲבָה, נַעֲשֶׂה לּוֹ הַעֲוֹן פְּזוּכֹת, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ וְ"ל (יומא פו, ב), שְׁהַתְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה יֵשׁ לָהּ כָּל כֶּף כֶּף שְׁהַעֲבֹרוֹת נַעֲשׂוֹת לּוֹ פְּזוּכֹת. שְׁהֵגַם שְׁמַעֲשֶׂה הַעֲגָל גָּרַם הַמִּיתָה וְהַטְּמָאָה, מִכָּל מְקוֹם יֵשׁ לּוֹ זְכוּת מִצְוָה זו.

אַהֲרֹן, שְׁלֹא הָיָה לוֹ לְכַתֵּב אֱלֹא 'אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים, וְתוֹ לֹא. וּמִשּׁוּם הָכִי תִרְיָן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב 'וְרָאתָ ה' טְהוֹרָה', שְׁהַפְתּוּב כָּא לְרִמּוֹ, שְׁיִרְאָתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן הָיְתָה יְרָאָה טְהוֹרָה, וּמִשּׁוּם הָכִי זָכָה לְמִצְוָה זו.

וְעַקֵּר כְּוִנַּת הַמְדַרְשׁ הוּא לְתִרְיָן, לְמָה כָּתַב קְרָא 'אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי

וְזָהוּ דְאָמְרִינָן בְּיוֹמָא פְּרָק ג' (לט, א), אֲדָם מְטַמָּא עֲצָמוֹ מְעַט, מְטַמָּאִין

זרע שמשון המבאר

הַקִּבָּה"¹⁷, שְׁהִיא דוֹמָה לְאַהֲבָה"¹⁸, נַעֲשֶׂה לּוֹ הַעֲוֹן פְּזוּכֹת, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ רַבּוּתֵינוּ וְ"ל (יומא פו, ב), שְׁהַתְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה יֵשׁ לָהּ כָּל כֶּף כֶּף, שְׁבִזְכוּתָהּ הַעֲבֹרוֹת נַעֲשׂוֹת לּוֹ פְּזוּכֹת"¹⁹. שְׁהֵגַם שְׁמַעֲשֶׂה הַעֲגָל גָּרַם הַמִּיתָה וְהַטְּמָאָה, מִכָּל מְקוֹם אַחַר שַׁעֲשֵׂה תְשׁוּבָה מֵאַהֲבָה יֵשׁ לּוֹ זְכוּת מִצְוָה זו. וְלִכְּן, אִף שֶׁבַמַּעֲשֵׂה הַעֲגָל נִגְרַם שַׁחֲזָרוֹ הַמִּיתָה וְהַטְּמָאָה, מִכָּל מְקוֹם בְּזְכוּת 'יִרְאָתוֹ' וְתְשׁוּבָתוֹ מֵאַהֲבָה, זָכָה אַהֲרֹן, שֶׁהוּבַטַּח לוֹ, שֶׁהַכֹּהֲנִים יוּכְלוּ לְהַתְקֵן גַּם מִטּוּמְאָה זו.

אַהֲרֹן, שְׁלֹא הָיָה לוֹ לְכַתֵּב אֱלֹא 'אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים, וְתוֹ לֹא, שֶׁהִי בְנֵי אַהֲרֹן הֵם הַכֹּהֲנִים. וּמִשּׁוּם הָכִי תִרְיָן הַמְדַרְשׁ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב 'וְרָאתָ ה' טְהוֹרָה', שְׁהַפְתּוּב שֶׁזָכִיר כִּאֵן אַהֲרֹן, כָּא לְרִמּוֹ, שְׁיִרְאָתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן הָיְתָה יְרָאָה טְהוֹרָה - יִרְאָת הַרוממות, וּמִשּׁוּם הָכִי זָכָה לְמִצְוָה זו - שַׁעֲוֹמַדַּת לַעֲד"²⁰.

העובר על המצוה נותן כח לחיצונים לשלוט

ומה שהתבאר בתחילת הדרוש, שמי שאינו עושה איזו מצוה, אינו מברר את הבירור שהיה לו לברר, ועל ידי כן הוא נותן כח לטומאה, וזהו מה דאמרין בגמרא ביומא פרק ג' (לט, א), אדם מטמא עצמו מעט, מטמאין

עיקר דרשת המדרש, מיייתור לשון 'בני אהרן'

וְעַקֵּר כְּוִנַּת הַמְדַרְשׁ הוּא לְתִרְיָן אֵת הַכִּפְּלוּת, לְמָה כָּתַב קְרָא 'אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי

ציונים ומקורות

שזדונות נעשות לו כשגגות, שנאמר (הושע יד, ב) 'שובה ישראל עד ה' אלהיך כי כשלת בעונך', הא עון מזיד הוא, וקא קרי ליה מכשול. איני, והאמר ריש לקיש, גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכויות, שנאמר (יחזקאל לג, ט) 'ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם יחיה', לא קשיא, כאן מאהבה, כאן מיראה. וזה לשון הבני יששכר (מאמרי חודש תשרי, מאמר ד, דרוש ג), והענין הוא שישב בתשובה מאהבה וביראת הרוממות, כי בעשותו תשובה מיראת העונש, הנה מבואר בזהר (פרשת בראשית יא, ב), שמעוררין דינים על שונאי ישראל, על כן הזהיר, שתהיה התשובה מאהבה וביראת הרוממות, אז יתהפכו הדינים לרחמים. וימושיבים כל הדקדוקים בדברי המדרש, א. שבדוקא הבטיחו על מצוה זו שאינה זזה ממנו לעולם, כי אהרן חשש שאם יטמאו הכהנים תסתלק מהם הקדושה לגמרי,

ואמר רבי יוחנן, עמי במחיצתי, ורבנן אמרי מהכא (שומאל ב' כא, ו) 'זהוקענום לה' בגבעת שאול בחירי ה', יצתה בת קול ואמרה 'בחירי ה'. ג. פירוש, מבואר בזהר (הקדמה ה, ב), שיש שני מיני יראה, האחד היא יראת העונש, כלומר, שפורש מן החטא, מחמת הפחד שמא יענש אם יחטא, בין בעולם הזה ובין בעולם הבא, והמין השני היא יראת הרוממות, שמתבונן בגדולתו יתברך, ומחמת כן נכנסה יראה בלב. ויראה זו נקראת 'יראת הרוממות'. ד. כמו שמבואר ברמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ב ה"ב), בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ, מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול, כמו שאמר דוד (תהלים מב, ג) 'צמאה נפשי לאלהים לאל חי'. ד. לשון הגמרא, אמר ריש לקיש, גדולה תשובה,

השָׂמָא בְּרִיא טְמֵאִין אַתּוּן. מְשׁוּם
דְּסִבְרָא לִיהּ, דְּכְשִׁישׁ הַטְּמֵאָה, אִי
אֶפְשָׁר שְׁתַּחֲוֹל הַקְּדֻשָּׁה. וְתַרְנִן לוֹ,
דְּכְתִיב 'הַשִּׁכַּן אִתְּם בְּתוֹךְ טְמֵאִתְּם',
וְהִרְאִיָּה, שְׁהַפְּהוּ, אַף עַל פִּי שְׁהוּא
טְמֵא, מִכָּל מְקוּם עֲדוּן מְזַהֵר עַל
הַטְּמֵאָה.

אותו הרבה. דְּרַצָּה לֹמַר, אִם מְטֵמָא
עֲצָמוּ, וְנִתְּנָן פֶּחַ לְחִיצוֹנִים לְשֹׁלֵט בּוֹ,
מִתּוֹךְ כֶּךָ הַקְּדֻשָּׁה פּוֹרְשָׁת מִמֶּנּוּ,
וְהִחִיצוֹנִים נִכְנְסִין בְּתוֹכּוּ בְּכַח גְּדוֹל וְגִיד
חֲזָקָה, וּמְטֵמֵאִין אוֹתוֹ הִרְבָּה.
וְהָכִי נִמְי אֲמַרִּין הָתָם פֶּרַק ה' (נו, ב),
אָמַר לִיהּ הֵהוּא מִינְאַה וְכוּ',

זרע שמשון המבאר

חנינא, הַשָּׂמָא בְּרִיא טְמֵאִין אַתּוּן - עכשיו
בגלות, בודאי שאתם טמאים, ואין
השכינה שורה ביניכם^ל. מְשׁוּם דְּסִבְרָא
לִיהּ - המין היה סבור, דְּכְשִׁישׁ בִּישְׂרָאֵל
אֵת הַטְּמֵאָה מִחֲמַת עוֹנוֹתֵיהֶם, אִי אֶפְשָׁר
שְׁתַּחֲוֹל בְּהֶם הַקְּדֻשָּׁה. וְתַרְנִן לֹ רַבִּי
חנינא, דְּכְתִיב 'הַשִּׁכַּן אִתְּם בְּתוֹךְ
טְמֵאִתְּם', וְהִרְאִיָּה, שְׁהַפְּהוּ, אַף עַל פִּי
שְׁהוּא טְמֵא, מִכָּל מְקוּם עֲדוּן מְזַהֵר עַל
הַטְּמֵאָה^ל.

אותו מן השמים הרבה^ל. דְּרַצָּה לֹמַר,
אִם מְטֵמָא עֲצָמוּ, וְנִתְּנָן פֶּחַ לְחִיצוֹנִים
לְשֹׁלֵט בּוֹ, מִתּוֹךְ כֶּךָ הַקְּדֻשָּׁה פּוֹרְשָׁת
מִמֶּנּוּ, וְהִחִיצוֹנִים נִכְנְסִין בְּתוֹכּוּ בְּכַח
גְּדוֹל וְגִיד חֲזָקָה, וּמְטֵמֵאִין אוֹתוֹ הִרְבָּה.
ומה שהתבאר, שהשכינה שוכנת
בתוכנו תמיד, ולכן לא בטלה פרשת
טומאת כהנים לעולם, הָכִי נִמְי אֲמַרִּין
הָתָם בַּגְּמָרָא יוֹמָא פֶּרַק ה' (נו, ב), אָמַר
לִיהּ הֵהוּא מִינְאַה וְכוּ' - מִיֵּן אַחַד, לְרַבִּי

ציונים ומקורות

תמצית הדרוש: א. ביאור המדרש, אם נטמא זה במה
תהא טהרתו וכו'. יש שני דרכים לדחות את
החיצונים, להאיר הארה מאורות העליונים, שבוה
נדחים הקליפות במצולות ים. או ליטול מהם את
ניצוצי הקדושה שבלעו, שמהם הם ניוונים. הקב"ה
גילה למשה, שהבירור שנעשה על ידי המצוות, הוא
באופן השני, דהיינו הוצאת הניצוצות. ב. כשלא אמר
הקב"ה למשה אופן טהרת כהן שנטמא, סבר שאין
לו תקנה, שכיון שכבר היה טהור ונטמא, ונעשה
תערובת חדשה, קשה לבררה. כשבא לפרשת פרה
אמר הקב"ה למשה אופן התיקון, שהכהן יתוקן על
ידי הארת אור מלמעלה, שדוחה את הקליפות
לעומק התהום. ג. ביאור המדרש, מחמת יראה
שנתיירא אהרן, וזה וניתנה לו פרישה זו וכו'. היה
עולה על הדעת, שכהנים שנטמאו אין להם תקנה,
כנ"ל. ואם היה כן, לא היה כהן שנטמא מוזהר שלא
להיטמא שוב. מכך שהוזהר כהן טמא שלא להיטמא
שוב, מוכח שאף כשנטמאו לא הלכה הקדושה מהם,
ושיש להם תיקון. ד. אף שהמיתה נגרמה מחמת
חטא העגל, מכל מקום על ידי תשובת אהרן מיראת
הרוממות, וזה שהובטח לו שהכהנים יוכלו להתקן
אף מטומאה זו.

ועל כך השיבו הקב"ה, שמתוך שמצוה זו נוהגת
לעולם, יש ללמוד שיש תיקון גם לכהן שנטמא, שלא
הסתלק ממנו הקדושה לגמרי. ב. דוקא מחמת יראת
הרוממות וזה אהרן לכפרה ותיקון זה. ג. הלימוד
מהפסוק 'יראת ה' טהורה', שהתיקון היה בגלל
שהיראה היתה טהורה, יראת הרוממות ולא מחמת
עונש, ומחמת כן זכה שמצוה זו 'עומדת לעד'.
ובפסוק זה מתיישב הטעם שאמר הכתוב 'הכהנים
בני אהרן', להודיענו שמחמת יראתו של אהרן זכו
לכך. ד. לשון הגמרא, 'ולא תטמאו בהם
ונטמתם בס' (ויקרא יא, מג), אדם מטמא עצמו מעט,
מטמאין אותו הרבה, מלמטה מטמאין אותו
מלמעלה, בעולם הזה מטמאין אותו לעולם הבא. תנו
רבנן, 'והתקדשתם והייתם קדושים' (סם יא, מד) אדם
מקדש עצמו מעט מקדשין אותו הרבה, מלמטה
מקדשין אותו מלמעלה, בעולם הזה מקדשין אותו
לעולם הבא. פ. לשון הגמרא, אמר ליה
ההוא מינא לרבי חנינא, השתא ברי טמאים אתון,
דכתיב (איכה א, ט) 'טומאתה בשוליה'. אמר ליה תא
חזי מה כתיב בהו 'השוכן אתם בתוך טמאתם',
אפילו בזמן שהן טמאין, שכינה שרויה ביניהן.
פ. וראה עוד בדברי רבינו להלן (איכה אות ה).

לומדים זרע שמשון ורואים ישועות

ספר תולדות שמשון
על מסכת אבות

הספר שמחולל פלאות. אלפים נושעו בהבטחתו.

ישראל 02-80-80-500 ארה"ב 347-496-5657

לומדים זרע שמשון ורואים ישועות

זרע שמשון המבואר
על חומש ויקרא

הספר שמחולל פלאות. אלפים נושעו בהבטחתו.

ישראל 02-80-80-500 ארה"ב 347-496-5657

מתוך ברכת
והבטחת הרב המחבר

רבנו שמשון חיים נחמני זלה"ה

בבקשתו ותחינתו

בהקדמת ספריו 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'

'למען אחי רעי ותלמידי ישאו את שמי על שפתם, ועל הטוב יזכר שמי בפייהם אחר מותי, כאשר בעשר לשונות של תפילה אני מחלה פניהם, ובעל הגמול ישלם במיטב חי אריכי ומזוני טפי לגומלי חסדים טובים.'

* * *

'כאשר אני מחלה פניהם בעשר לשונות של תפילה לברור המנה היפה אשר ייטב בעיניהם בחידושים הללו, ובפרט אחרי מותי כי לימודם יהיה לי להשיב נפש ולעידון רוח ולזכות נשמתי, וצדקה תהיה להם וצדקתם תעמוד להם לאכול בעוה"ז ולשבוע בעוה"ב, ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת במותב תלתא, בני חיי ומזוני טבי.'

* * *

'ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת במותב תלתא, בני חיי ומזוני טבי.' 'ועיניכם תראינה בני בני בני כשתילי זיתים סביב לשולחנכם, חכמים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם.'

• מספרי רבנו שיצאו לאור על ידי 'האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון' •
לפרטים: ארץ ישראל 05271-66450 * 02-80-80-500 ארה"ב 347-496-5657